
PRED

EVROPSKIM SODIŠČEM ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

SVET EVROPE

MAKUC MILAN IN DRUGI

Pritožniki

in

REPUBLIKA SLOVENIJA

Tožena pogodbenica

PRITOŽBENA ZADEVA ŠT.: 26828/06

ODGOVOR

VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

GLEDE SPREJEMLJIVOSTI IN UTEMELJENOSTI PRITOŽBE

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO
Šubičeva 2
SI-1000 Ljubljana

Slovenija
Tel.: +386 1 244 1002
Fax: +386 1 244 1041

Ljubljana, 26. oktober 2007

DEJSTVA	15
I. OKOLIŠČINE ZADEVE.....	15
II. AKTIVNOSTI POSAMEZNIH PRITOŽNIKOV V ZVEZI Z UREDITVIJO NJIHOVEGA STATUSA	15
A. Milan Makuc	15
B. Ljubomir Petreš	15
C. Mustafa Kurić	15
D. Jovan Jovanović	15
E. Velimir Dabetić.....	16
F. Ana Mezga	16
G. Ljubenka Ristanović.....	16
H. Tripun Ristanović.....	17
I. Ali Berisha	17
J. Zoran Minić	17
K. Ilfan Sadik Ademi	18
PRAVO	18
I. UPOŠTEVNO DOMAČE PRAVO.....	18
II. PREDHODNI UGOVORI VLADE	36
A. Predhodni ugovor neupoštevanja pravila šestmesečnega roka.....	37
B. Predhodni ugovor nepristojnosti sodišča <i>ratione temporis</i>	37
C. Predhodni ugovor neizčrpanja notranjih pravnih sredstev	39
D. Predhodni ugovor nesprejemljivosti <i>ratione materiae</i>	44
E. Predhodni ugovor očitne neutemeljenosti pritožbe.....	46
F. Predhodni ugovor pomanjkanja statusa žrtve	46
III. ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE IN PROTOKOLOV	46
A. <i>Ali je zaradi splošne situacije pritožnikov in zaradi nespoštovanja odločbe Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003 prišlo do kršitve pravice pritožnikov do zasebnega in družinskega življenja v nasprotju z 8. členom Konvencije? Kakšen je učinek odločbe Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003 na pravice pritožnikov? (vprašanje št. 4) .....</i>	46
B. <i>»Ali so imeli pritožniki na razpolago učinkovito pravno sredstvo, kot ga zahteva 13. člen Konvencije, za svojo pritožbo po 8. členu Konvencije v zvezi z neizvršitvijo odločbe Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003?« (vprašanje št. 4) .....</i>	51
C. <i>»Ali so bili pritožniki, v nasprotju s 14. členom Konvencije v povezavi z 8. členom, zaradi svojega položaja podvrženi diskriminaciji pri uživanju svojih konvencijsko zavarovanih pravic?« (vprašanje št. 5).....</i>	52
D. <i>Ali splošna situacija pritožnikov izhaja iz »sistemskega problema« (glej Broniowski proti Poljski, [GC], št. 31443/96, ESČP 2004-...)?« (vprašanje št. 6).....</i>	52
E. <i>»Ali je prišlo do kršitve pravic pritožnikov Milana Makuca, Ljubomira Petreša, Mustafe Kurića in Jovana Jovanovića do mirnega uživanja premoženja s smislu 1. člena Protokola št. 1, v kolikor niso upravičeni do svojih prispevkov v pokojninski sklad?« (vprašanje št. 7).....</i>	52
IV. PRAVIČNO ZADOŠČENJE TER POVRAČILO STROŠKOV IN IZDATKOV	55
ZAKLJUČEK.....	55
DODATEK – POPIS PRILOŽENIH DOKAZOV	56

UVOD

1. Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada) je dne 16.11.2006 prejela pritožbo, vloženo dne 04.07.2006, ki so jo pritožniki Milan Makuc in drugi na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija), usklajena s protokolom št. 11 in Protokoli št. 4, 6, 7 (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 7-41/1994 (RS 33/1994)) vložili na Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju: Sodišče).

2. Vsi pritožniki generalno zatrjujejo, da je prišlo do:

- kršitve 8. člena Konvencije – kršitve spoštovanja zasebnega in družinskega življenja pritožnikov
- kršitve 3. člena Konvencije – zaradi ponižujočih pogojev, v katerih so pritožniki živeli kršitve 3. člena Protokola št. 1 zaradi izgube aktivne in pasivne volilne pravice
- kršitve 2. člena Protokola št. 4 zaradi omejevanja svobode gibanja pritožnikov
- kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije zaradi neizvršitve odločb Ustavnega sodišča, kar posledično vpliva na pravico do dostopa do sodišča,
- kršitve 13. člena Konvencije zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva, s katerim bi uveljavljali kršene pravice, izhajajoče iz »izbrisa« iz registra stalnega prebivalstva
- kršitve 1. člena Protokola št. 1 zaradi izgube ali odvzema premoženja
- kršitve 14. člena Konvencije v povezavi z 8. členom Konvencije, 3. členom Protokola št. 1, 2. členom Protokola št. 4 in prvim odstavkom 6. člena Konvencije zaradi diskriminacije pritožnikov pri uživanju njihovih pravic in svoboščin.

3. Kot razlog za nastanek različnih kršitev navajajo naslednje razloge (nekatero kumulativno, nekatere posamično pri samo posamičnih domnevnih kršitvah): izgubo statusa državljan zvezne države (SFRJ), nezakonit »izbris« iz registra stalnega prebivalstva, neizdajo dovoljenja za stalno prebivanje z retroaktivnim učinkom, nepripravljenost Republike Slovenije za ureditev njihovega položaja in nesprejetje s strani Republike Slovenije ustreznih ukrepov za ureditev njihovega položaja, kot je to zahtevala odločba Ustavnega sodišča.

4. Dodatno posamični pritožniki zatrjujejo še naslednje kršitve:

Milan Makuc, Ljubomir Petreš, Mustafa Kurić in Ana Mezga,

- kršitev 2. člena Konvencije – pravice do življenja in psihofizične integritete, saj naj bi se jim zaradi nezmožnosti do dostopa do brezplačne zdravstvene oskrbe bistveno poslabšalo njihovo zdravstveno stanje,

Ljubomir Petreš,

- kršitev 4. člena Konvencije – izpostavljenosti prisilnemu delu ob védenju oblasti

Milan Makuc in Ljubomir Petreš,

- kršitev 8. člena Konvencije zaradi nezagotovitve primerne bivališča,

Tripun Ristanović, Ljubenka Ristanović, Zoran Minić, Velimir Dabetić in Ana Mezga,

- kršitev 8. člena Konvencije zaradi neomogočanja družinskih vezi,

5. Sodišče je zaradi okoliščin zadeve 10.11.2006 odločilo, da se uporabi 40. člen Poslovnika Sodišča o nujni notifikaciji pritožbe, hkrati pa je odločilo, da bo zadevo v skladu z 41. členom Poslovnika Sodišča obravnavalo prednostno.

6. Sodišče (Tretja sekcija) je 31.05.2007 odločalo o sprejemljivosti pritožbe in izdalo delni sklep o sprejemljivosti. V sklepu je Sodišče skladno s prvim odstavkom 54.A člena Poslovnika Sodišča odločilo, da bo utemeljenost pritožbe obravnavalo hkrati z njeno sprejemljivostjo. Sodišče je Vlado pozvalo k predložitvi odgovora do 17.09.2007, s tem da je bil na prošnjo Vlade ta rok podaljšan do 29.10.2007. V skladu s 4. a odstavkom 34. člena Poslovnika sme biti odgovor v slovenskem jeziku, prevod v angleški ali francoski jezik pa mora biti predložen Sodišču najkasneje štiri tedne po izteku roka za odgovor. V roku za odgovor se mora Vlada opredeliti tudi do možnosti prijateljske poravnave v obravnavani zadevi ter posredovati morebitne svoje predloge. V spremnem dopisu je Sodišče Vlado sicer pozvalo zgolj k odgovoru na sedem izrecno postavljenih vprašanj.

7. Ker so pritožniki državljani Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Srbije, je Sodišče skladno s prvim odstavkom 36. člena Konvencije in 44. členom Poslovnika vlade teh držav pozvalo k predložitvi pisnih pripomb. 15.10.2007 je bilo sporočeno, da bo v zadevi kot tretja stran posredovala tudi Vlada Republike Srbije.

8. Dne 17.09.2007 je bila Vlada z dopisom s 05.09.2007 obveščena, da je Sodišče skladno z drugim odstavkom 36. člena Konvencije in drugim odstavkom 44. člena Poslovnika Sodišča dovolilo udeležbo tretjih v obravnavani zadevi, in sicer Mirovnemu inštitutu in Pravno-informacijskemu centru nevladnih organizacij iz Ljubljane ter organizacijama Open Society Justice Initiative iz New Yorka in The Equal Rights Trust iz Londona.

9. V skladu z vsem navedenim Vlada podaja v nadaljevanju odgovora svoje mnenje in se omejuje zlasti na vprašanja, ki jih je zastavilo Sodišče, pri čemer si v zvezi s pritožbeno zadevo pridržuje pravico do predložitve dodatnih pojasnil.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

10. Od konca prve svetovne vojne do leta 1991 je bilo ozemlje, ki ga obsega Republika Slovenija, vključeno v povezavo z drugimi slovanskimi narodi na zahodnem Balkanu, najprej v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je bila kasneje preimenovana v Kraljevino Jugoslavijo. Po drugi svetovni vojni je ta skupna država nosila ime Jugoslavija, nazadnje je šlo za Socialistično federativno republiko Jugoslavijo, ki jo je sestavljalo šest republik, v okviru Socialistične republike Srbije pa sta bili še dve pokrajini.

11. V nekdanji skupni državi - Socialistični federativni republiki Jugoslaviji (v nadaljevanju: SFRJ) - so imeli prebivalci dvojno državljanstvo: republiško in zvezno. Zvezno državljanstvo SFRJ je bilo enotno za vse jugoslovanske državljane, vsak jugoslovanski državljan pa je imel še eno republiško državljanstvo.

12. Že Zakon o državljanstvu Demokratične federativne Jugoslavije (Ur. list DFJ, št. 64/45) je v 1. členu določal enotnost jugoslovanskega državljanstva, ki je sestavljeno iz zveznega in republiškega. Vsak republiški državljan je bil hkrati zvezni, vsak zvezni pa po pravilu tudi republiški. Zakon o jugoslovanskem državljanstvu (Ur. list SFRJ, št. 38/64) je v 2. členu določil, da more samo jugoslovanski državljan imeti republiško državljanstvo. Ob izgubi jugoslovanskega državljanstva se izgubi tudi republiško državljanstvo. Vzpostavljena je bila torej primarnost državljanstva zvezne države. Tudi Zakon o državljanstvu Ljudske republike Slovenije (Ur. list LRS, št. 20/50) je določal v 1. členu, da je državljan Ljudske republike Slovenije lahko samo tisti, ki je hkrati državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije.

13. Kasneje, od leta 1974, pa je bil položaj obrnjen: primarno je postalo državljanstvo posamezne republike, iz česar je nato izhajalo zvezno državljanstvo. Spremembe je uvedla Ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije (Ur. list SFRJ, št. 9/94), ki je glede državljanstva opredelila, da je za občane Jugoslavije enotno državljanstvo SFRJ, pri čemer je vsak državljan republike hkrati tudi državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije (294. člen). Tudi Ustava socialistične republike Slovenije (Ur. list SRS, št. 6/74) odraža te spremembe z določbo, da je vsak državljan Socialistične republike Slovenije hkrati državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije

14. Enak koncept je povzel Zakon o državljanstvu Socialistične republike Slovenije (Ur. list SRS, št. 23/76), ki je določil, da je vsak državljan Socialistične republike Slovenije hkrati državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije (1. člen). Tako je na podlagi tega, da je bila določena oseba državljan Socialistične republike Slovenije, to državljanstvo imelo za posledico tudi državljanstvo SFRJ.

15. Ureditev v vseh republikah je bila podobna, in sicer je bil osnovni princip pridobitve državljanstva državljanstvo po rodu (*ius sanguinis*) – načeloma je otrok sledil v državljanstvu obema staršema; če sta imela starša različni republiški državljanstvi, sta se o otrokovem državljanstvu sporazumela in otrok je pridobil tisto republiško državljanstvo, za katerega sta se starša sporazumela. Kombiniral se je s principi rojstva na območju republike (*ius loci*), sprejema državljanstva druge socialistične republike v državljanstvo SR Slovenije, naturalizacije in priznanja po mednarodni pogodbi. Glede principa sprejema v državljanstvo so vsi povojni republiški zakoni izrecno določali, da je oseba lahko spremenila republiško državljanstvo, vendar le na prošnjo in nikakor ni šlo za avtomatizem pridobitve drugega republiškega državljanstva. Z dnem, ko je bila oseba sprejeta v državljanstvo druge republike, ji je prejšnje republiško državljanstvo prenehalo.

16. Enako kot je veljalo pri državljanstvu, da je namreč od leta 1974 dalje prevladala primarnost republiškega državljanstva, se je celotna ureditev znotraj SFRJ od strogo centralistične usmerjala proti posameznim republikam. Tako je Ustava SFRJ to državo opredelila kot zvezno državo, ki predstavlja državno skupnost prostovoljno združenih narodov (1. člen). Posamezne republike je opredelila **kot države**, ki temeljijo na suverenosti naroda ter na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi (3. člen). V preambuli je bila zapisana pravica vsakega naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve, in izrecna opredelitev, da se uresničujejo suverene pravice republikah in le, kadar to v skupnem interesu določa ta ustava, v SFRJ.

17. Usmeritev k primarnosti Republike Slovenije se odraža tudi v njeni ustavi iz leta 1974. Med nalogami republike (2. člen) so navedene take s tipično državnimi elementi: zagotavljanje in uresničevanje suverenosti, enakopravnosti in nacionalne svobode; zagotavljanje neodvisnosti in teritorialne neokrnjenosti; zagotavljanje človekovih pravic; zagotavljanje pogojev za razvoj in napredek slovenskega naroda; razvijanje mednarodnih odnosov na političnem, ekonomskem, kulturnem in drugih področjih v okviru zunanje politike SFRJ; opravljanje vseh drugih zadev, ki so pomembne za politično, gospodarsko in kulturno življenje, obrambo in socialistični samoupravni demokratični družbeni razvoj SRS. V SFRJ pa se uresničujejo le tiste pravice, ki so v skupnem interesu narodov in narodnosti na podlagi sporazuma republik in pokrajin določene z ustavo SFRJ (2. člen).

18. V letih 1989 do 1991 so bili sprejeti številni amandmaji k Ustavi SRS iz leta 1974. Usmerjeni so bili k mirni razdružitvi skupne države in k osnovanju samostojne države Slovenije. Preko ustavnih sprememb je Slovenija osamosvojitvenim težnjam in želji po osnovanju lastne države dala najvišjo možno legitimnost v smislu zakonodajne ureditve.

19. Amandma X k Ustavi SRS, objavljen v Ur.listu SRS, št. 32/89 2. oktobra 1989, je nadomestil drugi odstavek 1. člena Ustave SRS z besedilom, ki je poudarjalo pravico slovenskega naroda do samoodločbe («Republika Slovenija je v sestavi Socialistične federativne republike Jugoslavije na temelju trajne, celovite in neodtujljive pravice slovenskega naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve»). Tudi ta amandma je, med drugimi, predstavljal podlago za razpis referendumu in osamosvojitve Slovenije v letu 1991.

20. Prebivalci Slovenije so tako leta 1991 izkoristili priložnost za osnovanje samostojne države. V nasprotju z nekaterimi drugimi nekdanjimi republikami SFRJ, zlasti Hrvaško in Bosno in Hercegovino, je bilo prebivalstvo Slovenije relativno narodnostno homogeno, saj je od približno dveh milijonov prebivalcev bilo približno 90 % oseb z republiškim državljanstvom SRS, po narodnostni pripadnosti pa prav tako dobrih 90 % oseb Slovencev.

21. Dne 23.12.1990 je bil izveden plebiscit o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Udeležili so se ga lahko vsi polnoletni prebivalci tedanje SRS s prijavljenim stalnim prebivališčem na območju SRS. Pogoj za udeležbo ni bilo republiško državljanstvo SRS, pač pa prijavljeno stalno prebivališče, zato je bil krog upravičencev bistveno širši, kot bi bil, če bi se bila kot osnova vzelo državljanstvo SRS. Tako so lahko ob državljanih SRS na plebiscitu svojo voljo izrazili tudi državljani drugih socialističnih republik, ki so v tistem času živeli v Sloveniji. Volilnih upravičencev je bilo 1.499.294, od tega jih je bilo skupaj 42.274 na delu v tujini, služenju vojaškega roka ali na vojaških vajah, tako da se je za ugotavljanje izida upoštevalo 1.457.020 volivcev. Plebiscita se je udeležilo 1.361.738 volivcev, za je glasovalo 1.289.369 volivcev ali 88,5 %. Proti je bilo 57.800 volivcev (4 %), skupaj 1 % pa je oddalo neveljavne glasovnice (12.412 volivcev) oziroma glasovnic ni oddalo (2.157 volivcev). Plebiscitarna odločitev je pomenila osnovo in zavezo za osnovanje lastne države.

22. V Uradnem listu RS št. 1/91-I je bil 25.06.1991 objavljen sveženj tako imenovane osamosvojitvene zakonodaje. Tako so bili – med drugimi – objavljeni Ustavni zakon za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Zakon o državljanstvu Republike Slovenije, Zakon o tujcih (v nadaljevanju: ZTUJ), Zakon o nadzoru državne meje (v nadaljevanju: ZNDM), Zakon o državljanstvu Republike Slovenije (v nadaljevanju: ZDRS) in Zakon o potnih listinah državljanov Republike Slovenije (v

nadaljevanju: ZPLD). Določitev (zlasti) omenjene zakonodaje je bila nujna za vzpostavitev normalnega delovanja na novo nastale države.

23. Z Izjavo o dobrih namenih z dne 6. decembra 1990 (Uradni list RS, št. 44/90; glej str. 15-16 sklepa o delni sprejemljivosti) je tedanja Skupščina Republike Slovenije zagotovila, da bo vsem osebam s stalnim bivališčem v Sloveniji omogočila pridobitev državljanstva Slovenije, če to želijo.

24. V skladu z zavezami iz Izjave o dobrih namenih z dne 6. decembra 1990 je 13. člen Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije določil, da so državljani drugih republik, ki so na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije 23. decembra 1990 imeli prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in tukaj tudi dejansko živijo, do pridobitve državljanstva Republike Slovenije po 40. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije oziroma do izteka rokov po 81. členu Zakona o tujcih izenačeni v pravicah in dolžnostih z državljani Republike Slovenije, razen v primerih iz 16. člena tega zakona (glej str. 16 sklepa o delni sprejemljivosti).

25. Že iz besedila teh določb je jasno, da je bila Republika Slovenija pripravljena prebivalcem z dotodanjim državljanstvom drugih republik priznati izenačenje s tistimi, ki so do tedaj imele državljanstvo Slovenije, če bi to sami želeli; osnova za možnost izenačenja z državljani po rodu je bilo ravno stalno prebivanje v Republiki Sloveniji na dan plebiscita ob hkratni uradni poočitbi tega dejstva, namreč prijavljenosti stalnega prebivališča. Zaradi vzpostavitve državljanskega telesa – nenazadnje tudi zaradi volitev v državni zbor v letu 1992, saj so po Zakonu o volitvah v državni zbor iz istega leta smeli voliti samo državljani Republike Slovenije v nasprotju s prejšnjo ureditvijo, ko so volili prebivalci z državljanstvom ene od republik - pa ta možnost izenačitve v pravicah in obveznostih ni mogla trajati neomejeno dolgo. Zlasti pa ni mogla biti neodvisna od volje zadevnih oseb: državljanom drugih republik je bila ponujena možnost, da državljanstvo Republike Slovenije pridobijo, nikakor pa ni šlo za avtomatično podeljevanje državljanstva Republike Slovenije npr. po kriteriju stalnega prebivanja. V slednjem primeru bi prišlo do kršitve pravice zadevnih oseb, da se same odločijo o tem, ali državljanstvo na novo nastale države sploh želijo pridobiti. Tako je trajanje izenačenja pravic in obveznosti državljanov drugih republik bilo vsebinsko oziroma časovno omejeno: vsebinsko - do pridobitve državljanstva Republike Slovenije, za katerega so lahko zaprosili pod ugodnimi pogoji ZDRS; za tiste, ki za državljanstvo ne bi zaprosili, pa časovno - do izteka rokov iz 81. člena ZTUJ.

26. Izjava o dobrih namenih je torej vsebovala določilo, da bodo državljani drugih republik imeli možnost pridobiti državljanstvo, »če to želijo«, na časovno in vsebinsko omejenost pa so bili prebivalci Slovenije opozorjeni v Ustavnem zakonu za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

27. Zavedati se je treba, da je šlo za vzpostavitev nove države, za prelomno obdobje, za nujnost hitrega odločanja. Kljub temu pa se je v rokih, ki jih je - v po prepričanju Republike Slovenije zadostnem trajanju - določil zakonodajalec, zagotovilo vsem prebivalcem Republike Slovenije, da so si lahko uredili svoj status. Ob osamosvojitvi se je poudarjalo, kakšne možnosti imajo tisti, ki niso državljani Republike Slovenije po do takrat veljavni zakonodaji, in to npr. preko sredstev javnega obveščanja in preko obvestil – plakatov, ki so bili izobešeni na lokacijah organov za notranje zadeve po posameznih občinah. Uporabljene so bile tudi dosti bolj osebne oblike obveščanja: v nekaterih občinah (Ljubljana, Maribor,

Koper) se je prebivalce pozivalo k ureditvi statusa celo osebno, v nekaterih primerih po telefonu, večinoma pa z navadno pošto, poslano na naslov prijavljenega stalnega prebivališča, v nekaterih primerih pa tudi skladno z določbami o osebni vročitvi po Zakonu o splošnem upravnem postopku. Ni šlo torej zgolj za objavo v Uradnem listu, čeprav tudi to dejstvo zadošča, saj je šlo za predpise, ki so bili objavljeni na zakonsko predpisan način in se torej predpostavlja, da so bili zainteresiranim znani; v vsakem primeru pa so jim bili dostopni.

28. V obdobju neposredno po nastanku nove države Republike Slovenije je bilo torej povsem upravičeno pričakovati, da bodo vsi, ki jih to zadeva, sami pokazali ustrezen interes za ureditev svojega statusa bodisi preko vložitve prošnje za državljanstvo bodisi preko ureditve svojega bivanja – preko pridobitve dovoljenja za stalno ali začasno prebivanje, saj so v primeru, da niso pravočasno vložili prošnje za pridobitev državljanstva Republike Slovenije, postali tujci. Prejšnjega federalnega državljanstva (državljanstva SFRJ) na območju Republike Slovenije ni bilo več, nastal je namreč nov subjekt mednarodnega javnega prava, ki je skladno z načeli tega prava opredelil državljanstvo pripadnost novo nastali državi (39. ZDRS).

29. Pridobitev državljanstva Republike Slovenije je uredil ZDRS, ki je temeljil na načelu preprečevanja apatridnosti, saj kljub nastanku novega državljankega telesa ni omogočal nastanka apatridnosti, saj je oseba, ki take prošnje ni podala, še vedno ostala državljan svoje matične republike. ZDRS je v prehodnih določbah omogočal pridobitev slovenskega državljanstva z naturalizacijo pod izjemno ugodnimi pogoji.

30. 39. člen ZDRS je določal, da za državljana Republike Slovenije velja po tem zakonu, kdor je po **dosedanjih predpisih** imel državljanstvo Republike Slovenije in Socialistične federativne Republike Jugoslavije. Zaradi pomembnosti pravic, ki jih prinaša državljanstvo, je bilo pričakovati, da bodo osebe, ki so zaradi kakršnekoli navezne okoliščine (na primer narodnosti svojih staršev ali enega od njih, kraja rojstva, preselitve iz ene republike v drugo...) lahko sklepale, da po dotedanjih predpisih nimajo državljanstva Republike Slovenije, in da bodo pokazale minimalno skrbnost v lastnih zadevah ter svoje dotedanje državljanstvo preverile in se v primeru, da ga nimajo, odločile, ali zanj želijo zaprositi. Ker je bil ZDRS objavljen v uradnem listu, je na tem mestu vsekakor potrebno opozoriti na splošno veljavno pravno načelo vsake moderne države, ki spoštuje vladavino prava, da nepoznavanje prava škodi (*ignorantia iuris nocet*).

31. Za pridobitev državljanstva po 40. členu ZDRS je bilo treba izpolnjevati tri pogoje: državljan druge republike je moral na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije 23. decembra 1990 imeti prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, v Republiki Sloveniji je moral dejansko živeti in v šestih mesecih od uveljavitve ZTUJ, torej do 25.12.1991, je moral vložiti vlogo pri za notranje zadeve pristojnem upravnem organu občine, na območju katere je imel stalno prebivališče.

32. Ob podaji prošnje za pridobitev državljanstva ni bilo potrebno prilagati nobenih uradnih dokumentov, npr. originalnega izpiska iz rojstne matične knjige. Ta dejstva so se v praksi lahko dokazovala tudi na drug način, npr. preko starih izpiskov, s sklicevanjem na druge uradno izdane dokumente v Republiki Sloveniji, npr. osebne izkaznice.... Pogoj dejanskega bivanja se je lahko dokazoval na različne načine, npr. s predložitvijo potrdila o šolanju, delovne knjižico, potrdila o prijavi na zavodu za zaposlovanje in podobno, pa tudi s pričami. Dokazovanje z dokumenti, izdanimi v bivših republikah, je bilo potrebno kasneje, ob vpisu v matično knjigo, vendar pa dejstvo nevpisa v matično knjigo ni pomenilo nikakršnega

prikrajšanja pri pravicah: oseba je kljub nevpisu postala državljan Republike Slovenije, lahko je pridobila dokumente Republike Slovenije – npr. potno listino, osebno izkaznico in vozniško dovoljenje, in v Republiki Sloveniji izvrševala volilno pravico.

33. Na podlagi 40. člena ZDRS je državljanstvo Republike Slovenije pridobilo približno 170.000 državljanov drugih republik SFRJ (točno 171.132 oseb), torej približno 90 % državljanov drugih republik, ki so v tistem času živeli v Republiki Sloveniji. Pri tem so te osebe ohranile tudi prejšnje državljanstvo, saj odpust iz dotedanjega državljanstva ni bil pogoj za pridobitev državljanstva Republike Slovenije.

34. Po poteku roka šestih mesecev iz 40. člena so za pridobitev državljanstva z naturalizacijo začeli veljati manj ugodni pogoji iz 10. člena ZDRS – splošni pogoji za pridobitev.

35. Tisti državljani drugih republik, ki se niso odločili za oddajo prošnje za pridobitev državljanstva novo nastale države, pa bi bili morali svoje bivanje v Republiki Sloveniji drugače urediti. Iz prehodne določbe 81. člena ZTUJ je namreč za te osebe izhajalo, da po poteku določenega časa začnejo zanje veljati določbe ZTUJ v celoti, torej tudi glede podlage za (stalno) prebivanje v Republiki Sloveniji, saj niso bili njeni državljani, pač pa zgolj prebivalci novo nastalega pravnega subjekta, ki so bili dolžni legalizirati svoje bivanje v tej državi. Tako so za državljane drugih republik nekdanje SFRJ, ki niso zaprosili za državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu ZDRS, 26.02.1992 začele veljati določbe ZTUJ. **S tem dnem je vsem državljanom drugih republik nekdanje SFRJ prenehala prijava stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, če niso pridobili dovoljenja za prebivanje, saj je bila podlaga za prijavo bodisi državljanstvo bodisi dovoljenje za stalno prebivanje tujca v državi, za prijavo začasnega prebivališča pa dovoljenje za začasno prebivanje v državi.**

36. V prehodni določbi 81. člena je ZTUJ določil, da do dokončnosti odločbe v upravnem postopku za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije določbe tega zakona ne veljajo za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike in ki v roku šest mesecev od uveljavitve zakona o državljanstvu Republike Slovenije zaprosijo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu ZDRS. Za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike in ki ne zaprosijo za državljanstvo Republike Slovenije v tem roku ali jim je izdana negativna odločba, začnejo veljati določbe tega zakona dva meseca po preteku roka, v katerem bi lahko zaprosili za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, oziroma od izdaje dokončne odločbe.

37. ZTUJ je namreč moral urediti status državljanov drugih republik, ki niso zaprosili za državljanstvo Republike Slovenije. Ker so ti živeli v novoustanovljeni državi in niso bili njeni državljani po rodu, za državljanstvo nove države pa niso zaprosili, je bilo povsem logično, da so to tujci z državljanstvom svoje »matične« bivše republike. Za tujce pa veljajo seveda določila ZTUJ, pri čemer je zakon določil še prehodno obdobje dveh mesecev za začetek obravnavanja teh oseb kot tujcev.

38. Pri tem je potrebno opozoriti na razliko med tujci iz drugih republik SFRJ po 2. odstavku 81. člena ZTUJ in »pravimi« tujci po 3. odstavku 82. člena ZTUJ: dovoljenja za stalno prebivanje, izdana po Zakonu o gibanju in prebivanju tujcev (Ur. list SFRJ, št. 56/80, s spremembami in dopolnitvami), so veljala namreč še naprej za vse tujce, ki so ob uveljavitvi ZTUJ imeli stalno prebivališče na območju Republike Slovenije. V primeru tujcev iz tretjega

odstavka 82. člena je namreč šlo za tujce, ki niso bili državljani drugih republik SFRJ in ki so si na podlagi predhodno veljavne zakonodaje svoje stalno prebivanje že predhodno uredili: kot tuji državljani so namreč imeli že pred 25.06.1991 izdano dovoljenje za stalno prebivanje, medtem ko državljani drugih republik SFRJ tega nikoli niso pridobili, saj se jih do 25.06.1991 ni štelo za tujce in so stalno prebivališče prijaviли tako kot državljani SRS, zgolj na podlagi državljanstva SFRJ. Situacija enih in drugih tujcev je torej popolnoma neprimerljiva.

39. Tiste osebe, ki niso pridobile državljanstva Republike Slovenije oziroma zanj niso zaprosile, bi si bile torej dolžne urediti, če so želele še vnaprej prebivati v Republiki Sloveniji, dovoljenje za stalno ali začasno prebivanje. Po podatkih Ministrstva na notranje zadeve Republike Slovenije (v nadaljevanju: MNZ) je bilo oseb, ki si prebivanja na dan 26.02.1992 niso uredile, 18.305. To je število oseb, ki so bile prenesene iz registra stalnega prebivalstva v evidenco tujcev brez urejenega statusa.

40. Prijavo in odjavo stalnega in začasnega prebivališča ter vodenje evidenc prebivalstva je na območju Slovenije vse od leta 1983 urejal Zakon o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva (Ur.list SRS, št. 6/83, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZENO). Šlo je za predpis, ki ni bil sprejet v novo nastali državi, tako da ni moč reči, da ga prebivalci Republike Slovenije niso poznali. Poleg tega sta kot podzakonska predpisa, izdana na njegovi podlagi, veljala Pravilnik o podatkih za prijavo oziroma odjavo stalnega prebivališča in prijavo spremembe naslova stanovanja ter o ustreznem obrazcu in pravilnik o vodenju in vzdrževanju registra stalnega prebivalstva, oba objavljena v Ur. listu SRS, št. 18/84. Oba predpisa sta veljala do 13.06.1992, ko je začel veljati tudi Pravilnik o obrazcu za prijavo oziroma odjavo stalnega prebivališča, o obrazcu osebnega kartona in kartona gospodinjev ter o načinu vodenja in vzdrževanja registra stalnega prebivalstva (Ur. list RS, št. 27/92).

41. V skladu z ZENO in podzakonskimi predpisi so morali pristojni organi (takratni občinski upravni organi za notranje zadeve) dnevno vnašati vse spremembe in popravke podatkov ter datume sprememb, med njimi tudi o prenehanju državljanstva. V 9. členu Pravilnika o vodenju in vzdrževanju registra stalnega prebivalstva je navedeno, da je moral pristojni organ (iz besedila je razvidno, da gre za občinski organ za notranje zadeve) kartoteke iz 5., 6., 7. in 8. člena tega pravilnika dnevno usklajevati in dopolnjevati glede na številne dogodke, med njimi tudi glede na prenehanje državljanstva socialistične republike in SFRJ ter sprememba državljanstva socialistične republike. 6. člen ureja vodenje kartoteke stalnega prebivalstva in navaja, da se v primeru, če so za določenega občana prenehali razlogi za vodenje v kartoteki stalnega prebivalstva, izloči iz kartoteke stalnega prebivalstva njegov karton in se ga vloži v eno od posebnih kartotek. Posebne kartoteke so se vodile (med drugim) za občane, ki so bili odpuščeni iz državljanstva socialistične republike in SFRJ. Po osamosvojitvi RS je bila sprejeta novela ZENO (Uradni list RS, št. 11/91), ki je na novo določila vsebino registra stalnega prebivalstva, novost je predstavljal podatek o državljanstvu. Na podlagi novele ZENO, sta bila izdana dva pravilnika, od katerih je eden urejal vodenje razvida začasnega prebivališča in način vodenja knjige gostov (Uradni list RS, št. 18/92). Pravilnik o obrazcu za prijavo oziroma odjavo stalnega prebivališča, o obrazcu osebnega kartona in kartona gospodinjev (Uradni list RS, št. 27/92) pa je urejal način vodenja RSP in določal pripadajoče obrazce. Ta pravilnik je v 5. členu določil, da so v evidenci stalnega prebivalstva podatki o državljanih RS, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče na območju občine. To je pomenilo, da je bilo potrebno vzpostaviti evidenco državljanov RS (državljsko telo) ločeno od tujcev. Skladno z ZENO in njegovo novelo se je torej v registru stalnega prebivalstva vzpostavila evidenca državljanov Republike Slovenije. V evidenci

stalnega prebivalstva so bili podatki o državljanih Republike Slovenije, ki so imeli prijavljeno stalno prebivališče na območju občine. Prijava in odjava stalnega prebivališča pa ni predstavljala konkretnega upravnega akta. Z vnosom podatkov v uradno evidenco organ ni odločal o pravici, zato odločba o vpisu spremembe v register ni potrebna. Občan, ki je menil, da podatki iz uradne evidence niso pravilni, je imel pravico s posebno vlogo zahtevati popravilo napake. V primeru prenosa iz ene evidence v drugo (evidenco tujcev) pa ni mogoče govoriti o napaki v , pač pa je šlo za vzpostavitev dejanskega stanja, kot posledica uveljavitve ZTUJ.

42. Ob vsem je potrebno poudariti, da je prijava in odjava prebivališča (stalnega ali začasnega) obveznost posameznika, da pri pristojnem organu prijavi prebivališče, kjer se nastani ali začasno prebiva (neizpolnjevanje te obveznosti je sankcionirana). Po ZENO je bilo stalno prebivališče definirano kot naselje, v katerem se občan naseli z namenom, da v njem stalno živi, prijava in odjava prebivališča ter sprememba naslova stanovanja pa je bila obvezna za vse občane, po noveli ZENO pa za vse državljane RS. Prijavno odjavno obveznost tujcev je do leta 1991 urejal zvezni Zakon o gibanju in prebivanju tujcev (Uradni list SFRJ, št. 56/80, 53/85, 30/89 in 26/90). Zakon je določal prijavno odjavno obveznost za vse tujce, starejše od 16 let. Tujec je bil dolžan prijaviti stalno prebivališče pristojnemu organu (občinski UONZ) v 8 dneh od naselitve ob kumulativno izpolnjenih pogojih pridobljenega dovoljenja za stalno naselitev v SFRJ in dejanski stalni naselitvi. Začasno prebivališče pa je moral prijaviti tujec v dveh dneh od prihoda v SFRJ, če mu je bilo začasno prebivanje dovoljeno. Po letu 1991 je bila prijavno odjavna obveznost tujca opredeljena v 57. in 58. členu ZTUJ ter je zavezovala tujce, da prijavijo in odjavijo stalno prebivališče v 8 dneh, ter prijavijo oziroma odjavijo začasno prebivališče v roku 3 dni po naselitvi ob predhodni pridobitvi dovoljenja za stalno oziroma začasno prebivanje.

43. Ker po 26.02.1992 ni bilo več podlage, da bi bile te osebe vpisane v register stalnega prebivalstva, saj niso imele izdanega dovoljenja za stalno prebivanje, je MNZ odredilo organom za notranje zadeve občin, da osebe iz registra stalnega prebivalstva z dnem poteka roka iz drugega odstavka 81. člena ZTUJ prenesejo v posebno evidenco tujcev brez urejenega statusa. Ni šlo za »izbris«, pač pa za uskladitev registra z dejstvom, da si osebe niso pridobile ne državljanstva ne dovoljenja za stalno prebivanje v skladu z ZTUJ. **S prenosom v posebno evidenco pa zadevnim osebam ni bila odvzeta pravica, da na kraju, kjer so živele do takrat, prebivajo še naprej.**

44. Po 26.02.1992 so si lahko te osebe uredile prebivanje po splošnih določbah ZTUJ o pridobitvi pravice do bivanja, namreč po določbi 16. člena (str. 19 delnega sklepa o sprejemljivosti), ki je pogojeval pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje z najmanj tremi leti neprekinjenega prebivanja v Republiki Sloveniji na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje ob sočasnem izpolnjevanju pogojev iz drugega odstavka 13. člena istega zakona (str. 18 delnega sklepa o sprejemljivosti). Novela ZTUJ, objavljena leta 1997, je v 16. členu pogoj dejanskega življenja na območju Republike Slovenije podaljšala na osem let.

45. Zaradi precejšnjega števila oseb, ki si do 26.02.1992 niso uredile svojega statusa, je Vlada na svoji 18. seji 03.09.1992 sprejela sklep (*dokazilo B1*), na podlagi katerega je bilo mogoče triletno bivanje na območju Republike Slovenije pri obravnavanju vlog za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje šteti v korist tem osebam tudi, če je do njega prišlo pred uveljavitvijo ZTUJ: oseba je torej morala imeti prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in tam tudi dejansko živeti najmanj tri leta, pa čeprav pred uveljavitvijo ZTUJ.

46. Na ta način se je omogočilo velikemu številu »zamudnikov«, da so si pridobili dovoljenje za stalno prebivanje, in sicer po letih (podatek iz odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-284/94) 1992 – 1468 oseb, 1993 - 763 oseb, 1994 – 361 oseb, 1995 – 312 oseb, 1996- 640 oseb in 1997 – 1259 oseb, skupaj torej 4.893 dovoljenj za stalno prebivanje.

47. V zvezi z zakonodajo, ki je vplivala na položaj državljanov drugih republik SFRJ v Republiki Sloveniji, je potrebno opozoriti tudi na Zakon o zaposlovanju tujcev (Uradni list št. 33/92), ki je začel veljati 18.07.1992. Ta je v prehodni določbi 23. člena državljanom drugih republik nekdanje SFRJ omogočil pridobitev osebnega delovnega dovoljenja za eno leto, če so na dan uveljavitve zakona v Republiki Sloveniji bili v delovnem razmerju za nedoločen čas z manj kot 10 leti delovne dobe v Republiki Sloveniji, ali če so bili v delovnem razmerju za določen čas, ali v delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas kot dnevni delovni migranti, ali prijavljeni pri Republiškem zavodu za zaposlovanje ter prejemajo denarne prejemke v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Državljanom drugih republik nekdanje SFRJ, razen oseb iz tretje alineje prejšnjega odstavka, ki so bili na dan uveljavitve tega zakona v Republiki Sloveniji v delovnem razmerju za nedoločen čas in so imeli vsaj 10 let delovne dobe v Republiki Sloveniji, pa je omogočil pridobitev osebnega delovnega dovoljenja za nedoločen čas. Za oboje, je veljalo, da pridobijo osebno delovno dovoljenje, če zanj zaprosijo v roku 90 dni od uveljavitve zakona.

48. Leta 1999 je Ustavno sodišče v postopku za oceno ustavnosti, ki je bil sprožen leta 1994, v odločbi št. U-I-284/94 odločilo, da je določba 81. člena ZTUJ v neskladju z ustavo, ker ne določa pogojev za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje oseb iz drugega odstavka tega člena po preteku roka, v katerem bi lahko zaprosile za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, če tega ni storile, ali po dnevu, ko je postala odločba o nesprejemu v državljanstvo Republike Slovenije dokončna. Zakonodajalcu je postavilo rok šest mesecev za odpravo neskladnosti. Po razlagi Ustavnega sodišča naj bi bila določba v neskladju z ustavo zaradi kršenega načela varstva zaupanja v pravo in zaradi kršitve načela enakosti, saj ne ureja položaja navedenih oseb po poteku roka iz drugega odstavka 81. člena ZTUJ in zato predstavlja pravno praznino.

49. Kot izvršitev omenjene odločbe Ustavnega sodišča je bil sprejet Zakon o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Ur. list RS, št. 61/99, v nadaljevanju: ZUSDDD). ZUSDDD je poenostavil pogoje za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje, saj v nasprotju z določbo 13. člena ZTUJ o namenu prebivanja take določbe ni več vseboval, pač pa je predpisoval tri pogoje: prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji na dan 23.12.1990, dejansko življenje v Republiki Sloveniji od tega dne dalje in podaja prošnje v treh mesecih po uveljavitvi ZUSDDD, ali dejansko prebivanje v Republiki Sloveniji na dan 25.06.1991, dejansko neprekinjeno življenje na njenem območju od tega dne dalje in podaja prošnje v treh mesecih po uveljavitvi ZUSDDD. 3. člen je določal negativne pogoje v smislu nekaznovanosti za kazniva dejanja in prekrške.

50. Na ta način je zakonodajalec sledil navodilom Ustavnega sodišča o ureditvi pravne praznine, torej posebne ureditve za tiste prebivalce Republike Slovenije iz drugih republik SFRJ, ki niso v smislu ZTUJ zaprosili za dovoljenje za prebivanje, saj ni več predpisoval pogoja utemeljitve bivanja v smislu šolanja, zaposlitve, opravljanja poklicne dejavnosti, sklenitve zakonske zveze itd. iz 13. člena ZTUJ.

51. Tudi zoper ZUSDDD je bila vložena pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti, o kateri je Ustavno sodišče odločilo 18.05.2000 (odločba, objavljena v Ur.listu RS, št. 54/2000), in sicer je razveljavilo prvo, drugo in tretjo alineo 3. člena ZUSDDD zaradi po prepričanju Ustavnega sodišča napačno predpisanih negativnih zakonskih pogojev. Posledično je bil ZUSDDD spremenjen, in sicer z novelo, objavljeno v Ur.listu RS, št. 64/2001, ki je veljala od 18.08.2001 dalje.

52. Po ZUSDDD je bilo do 30.06.2007 vloženi 13.355 prošnji za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, od tega je bilo 12.236 prošnjam ugodeno in državljanom drugih držav naslednic nekdanje SFRJ izdano dovoljenje za stalno prebivanje.

53. Leta 2002 je bil sprejet tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 96/2002, ZDRS-Č) ki je v prehodni določbi 19. člena ponovno omogočil pridobitev državljanstva Republike Slovenije pod olajšanimi pogoji za vse tujce, ki so bili stalni prebivalci Republike Slovenije na dan 23.12.1990 in od tega dne dalje v Republiki Sloveniji tudi neprekinjeno živijo. Rok za vložitev vlog na podlagi 19. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državljanstvu Republike Slovenije je potekel 29.11.2003, vloženi je bilo 2.959 prošnji, do 30.06.2007 je bilo v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi navedene določbe sprejetih 1.747 tujcev.

54. MNZ je leta 1994 vpeljalo računalniško vodenje evidenc, tudi registra stalnega prebivalstva. V ta čas sodi tudi akcija, v okviru katere se je pozivalo vse osebe, ki niso imele urejenega statusa, in sicer z navadno pošto pošiljko, poslano na naslov prebivališča, s katerim je MNZ razpolagalo. Akcija se je vodila po posameznih upravnih enotah in kaže na interes države za ureditev statusa oseb, ki so bile prenesene iz enega v drug register.

55. Ustavno sodišče je v nadaljevanju ponovno presoјalo ustavnost ZUSDDD. Z odločbo št. U-I-246/02 z dne 03.04.2003 odločilo, da je ZUSDDD v posameznih določbah v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, ker državljanom drugih republik nekdanje SFRJ, ki jim je dne 26.02.1992 prenehala prijava stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, od navedenega dne ne priznava stalnega prebivanja; ker ne ureja pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje državljanom drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki jim je bil izrečen ukrep prisilne odstranitve in ker ne določa meril za ugotavljanje nedoločene pravnega pojma dejanskega življenja. Rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji po ZUSDDD je v skladu z navedeno odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije ponovno odprt. To pomeni, da lahko po ZUSDDD osebe, ki jih ta zakon zajema, še vedno zaprosijo za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje.

56. MNZ je pripravilo Predlog ustavnega zakona o dopolnitvi Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, ki odpravlja neskladnosti med ZUSDDD in Ustavo Republike Slovenije.

57. S predlaganim zakonom se dopolnjuje 13. člen Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije iz leta 1991, ki določa, da so državljani drugih republik SFRJ, ki so imeli na dan 23.12.1990 v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno prebivališče in so tukaj tudi dejansko živeli, izenačeni v pravicah in dolžnostih z državljani Republike Slovenije (razen nakupa nepremičnin), do tedaj, ko so za njih začele veljati določbe ZTUJ.

58. Predlog zakona določa pogoje, pod katerimi so državljani drugih držav naslednic nekdanje SFRJ upravičeni do pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji z veljavnostjo za nazaj in od kdaj to dovoljenje velja. Določa tudi pogoje, pod katerimi bo državljanom drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki so v Republiki Sloveniji že pridobili dovoljenje za stalno prebivanje, dovoljenje za stalno prebivanje veljalo tudi za nazaj in od kdaj dalje.

59. Predlog zakona nadalje določa, kdaj je izpolnjen pogoj dejanskega življenja v Republiki Sloveniji za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje s taksativno določenimi upravičenimi odsotnostmi iz Republike Slovenije, ki pogoja dejanskega neprekinjenega življenja ne prekinajo. Opredelitev dejanskega neprekinjenega življenja izhaja iz definicije tega pojma, po kateri dejansko neprekinjeno življenje v Republiki Sloveniji pomeni, da ima posameznik v Republiki Sloveniji središče življenjskih interesov, ki se presoja na podlagi njegovih osebnih, družinskih, ekonomskih, socialnih in drugih vezi, ki kažejo, da med posameznikom in Republiko Slovenijo obstajajo dejanske in trajne povezave. Odsotnost iz Republike Slovenije, ki je trajala več kot leto dni in ki ni upravičena, prekine dejansko neprekinjeno življenje v Republiki Sloveniji.

60. Ureja tudi pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji za tiste državljane drugih držav naslednic nekdanje SFRJ, ki jim je bil izrečen ukrep prisilne odstranitve iz države, in določa, v katerih primerih prisilna odstranitev ne vpliva na pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje oziroma ne prekine pogoja dejanskega življenja v Republiki Sloveniji. Odsotnost državljanov druge države naslednice nekdanje SFRJ iz Republike Slovenije zaradi prisilne odstranitve ali neupravičeno zavrnjenega vstopa šteje za upravičeno odsotnost in ne prekine pogoja dejanskega neprekinjenega življenja v Republiki Sloveniji.

61. Pristop, ki ga je Republika Slovenija izbrala za reševanje tega kompleksnega in občutljivega vprašanja, ki je bilo novost tudi za vso Evropo, je bil izjemno pozitivno ocenjen tudi s strani svetovnih organizacij, pristojnih za to problematiko. 1. decembra 1993 so strokovnjaki Odbora za državljanstvo pri Svetu Evrope (Committee on Nationality of the Council of Europe) na mednarodnem seminarju v Ljubljani potrdili, da je slovensko reševanje tega vprašanja v popolnem soglasju z vsemi standardi, ki zadevajo urejanje državljanstva v državah naslednicah. Isto se je zgodilo tudi leta 1995 v Ženevi, ko je Odbor ZN za človekove pravice (UN Human Rights Committee) razpravljal o prvem slovenskem poročilu o spoštovanju človekovih pravic in ga sprejel brez pripomb, in v New Yorku, ko je Šesti odbor Generalne skupščine ZN (Sixth Committee of the UN General Assembly) verificiral in potrdil skladnost slovenske zakonodaje z mednarodnimi standardi. Posebej je treba poudariti, da je Republika Slovenija v sodelovanju vseh vej oblasti ves čas dopolnjevala zakonodajo v tej sferi, pri čemer se je ravnala po evropskih pravnih zgledih. Ti vključujejo določbe Evropske konvencije o državljanstvu (European Convention on Nationality), ki je eden najbolj naprednih instrumentov na tem področju. To konvencijo je Svet Evrope sprejel šele leta 1997, torej šest let po uvedbi slovenske zakonodaje za to področje. Slovenija je že pred tem vgradila v svojo zakonodajo načela, ki jih je konvencija uvedla v svojem 6. poglavju, ki ureja državljanstvo v primeru nasledstva. Slovenska zakonodaja dosledno spoštuje eno bistvenih načel tega poglavja - načelo posameznikove svobodne volje in odločitve.

II. AKTIVNOSTI POSAMEZNIH PRITOŽNIKOV V ZVEZI Z UREDITVIJO NJIHOVEGA STATUSA

A. Milan Makuc

62. Milan Makuc je rojen 11.02.1947 v kraju Raša (Hrvaška) in je državljan Republike Hrvaške. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 23.11.1981 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. Dne 01.03.2006 je vložil prošnjo za izdajo **dovoljenja za stalno prebivanje** v Republiki Sloveniji po ZUSDDD, dovoljenje mu je bilo **izdano 12.07.2006 in vročeno 28.07.2006**. Prošnje za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije ni vložil. 20.09.2007 mu je bila s strani Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije, Območna enota Koper izdana odločba, s katero je bil razvrščen v I. kategorijo invalidnosti s pravico do invalidske pokojnine od 03.09.2007 dalje, ki pa še ni pravnomočna (*dokazilo B2*). Če bi bil predlog za uvedbo postopka vložil prej, bi bil tudi že prej obravnavan.

B. Ljubomir Petreš

63. Ljubomir Petreš je rojen 15.09.1940 v Laktaših (Bosna in Hercegovina) in je državljan Bosne in Hercegovine. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 04.03.1964 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. 24.12.2003 je vložil prošnjo za izdajo **dovoljenja za stalno prebivanje** v Republiki Sloveniji po ZUSDDD, dovoljenje mu je bilo **izdano 29.12.2006 in vročeno 22.01.2007**. 06.05.1993 je vložil prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 10. členu ZDRS, vendar pa je MNZ zaradi nesodelovanja stranke v postopku 10.10.2000 izdalo sklep o ustavitvi postopka št. 0301-11/23 -XVII-328.290 (*dokazilo B3*).

C. Mustafa Kurić

64. Mustafa Kurić je rojen 08.04.1935 v kraju Šipovo (Srbija) in je neznanega državljanstva. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 23.07.1970 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. Mustafa Kurjč ni **nikoli vložil prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje** v Republiki Sloveniji. 21.06.2007 je vložil prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije kot oseba brez državljanstva na podlagi osmega odstavka 12. člena ZDRS, o prošnji pa še ni bilo odločeno.

D. Jovan Jovanović

65. Jovan Jovanović je rojen 30.08.1959 v kraju Lopare (Bosna in Hercegovina) in je državljan Bosne in Hercegovine. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 01.10.1976 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco

tujcev. 19.06.2006 je vložil prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZTUJ, vendar pa je nato 22.09.2006 vlogo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje pisno umaknil, na podlagi česar je Upravna enota Ljubljana postopek za izdajo dovoljenja za prebivanje s sklepom z dne 03.10.2006 ustavila (*dokazilo B4*). Prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD je vložil 31.03.2004, na podlagi te mu je bilo **21.11.2006 izdano in dne 08.01.2007 vročeno dovoljenje za stalno prebivanje**. 27.06.2006 je vložil prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 10. členu ZDRS, ki je bila z odločbo MNZ št. 213-264/2006/16 (1341-11) z 01.12.2006 zavrnjena (*dokazilo B5*).

E. Velimir Dabetić

66. Velimir Dabetić je rojen 22.9.1969 v Kopru. Iz uradne evidence MNZ je razvidno, da je imel državljanstvo Jugoslavije. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 29.09.1971 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. Velimir Dabetić ni **nikoli vložil prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje** v Republiki Sloveniji. 26.11.2003 je vložil tožbo v upravnem sporu zaradi molka organa, ker mu ni bila izdana dopolnilna odločba na podlagi 8. točke izreka odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-1-246102-28 z dne 03.04.2003. Tožba je bila s sklepom Upravnega sodišča Republike Slovenije, Oddelka v Novi Gorici, št. U 37/2004-11 z dne 20.05.2005, zavržena (*dokazilo B6*). 29.11.2003 je vložil prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi 19. člena ZDRS, ki je bila z odločbo MNZ št. 213-326/5 (1341-33) z dne 14.11.2005 zavrnjena (*dokazilo B7*).

F. Ana Mezga

67. Ana Mezga je rojena 04.06.1965 v Čakovcu (Hrvaška) in je državljanka Republike Hrvaške. V Republiki Sloveniji je imela prijavljeno stalno prebivališče od 28.07.1980 do 26.02.1992, ko je bila iz registra stalnega prebivalstva prenesena v evidenco tujcev. 13.12.1999 je vložila **prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje** v Republiki Sloveniji po ZUSDDD, na podlagi katere je MNZ postopek s sklepom št. 1812/07-XVII-219.461 s **06.12.2004 zaradi nesodelovanja stranke v postopku ustavilo** (*dokazilo B8*). 14.04.2004 je vložila urgenco zaradi molka organa, ker ji ni bila izdana dopolnilna odločba na podlagi 8. točke izreka odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 z dne 03.04.2003. 29.04.2003 je vložila prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 19. členu ZDRS, ki je bila z odločbo MNZ št. 213-346.206 (1341-33) s 13.06.2006 zavrnjena (*dokazilo B9*).

G. Ljubenka Ristanović

68. Ljubenka Ristanović je rojena 19.11.1968 v kraju Zavidoviči (Bosna in Hercegovina) in je državljanka Bosne in Hercegovine. V Republiki Sloveniji je imela prijavljeno stalno prebivališče od 06.08.1986 do 20.11.1991. Ker je bil pristojni organ obveščen, da se je navedena odselila z območja občine, ne da bi odjavila svoje stalno prebivališče, je bil njen osebni karton iz kartoteke stalnega prebivalstva preložen v posebno kartoteko, vodeno v

okviru registra, to je v »kartoteko odseljenih, pa ne odjavljenih«. Nikoli **ni vložila prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje** v Republiki Sloveniji niti za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije.

H. Tripun Ristanović

69. Tripun Ristanović je rojen 20.08.1988 v Ljubljani in je državljan Bosne in Hercegovine. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 20.08.1988 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. Nikoli **ni vložil prošnje za izdajo dovoljenja za prebivanje** v Republiki Sloveniji niti za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije.

I. Ali Berisha

70. Ali Berisha je rojen 23.5.1969 v kraju Peć (Srbija) in je državljan Srbije. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 06.10.1987 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. **Prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD je vložil 25.07.2005.** 28.04.2006 je pri Upravnem sodišču Republike Slovenije vložil tožbo zaradi molka organa v zadevi izdaje dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD njemu, ženi in štirim otrokom, o tožbi pa upravno sodišče še ni odločilo. Imenovani prošnje za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije ni vložil. Ali Berisha in njegova družina so bili 01.02.2007 predani Zvezni republiki Nemčiji na podlagi Uredbe Sveta (ES) o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vložijo državljani tretje države, št. 343/2003 z dne 18.02.2003 (Uradni list L št. 50 z dne 25.02.2003, v nadaljevanju: Dublinska uredba). MNZ je 19.07.2006 prejelo pozitiven odgovor Republike Nemčije glede sprejema družine Berisha na podlagi točke (e) prvega odstavka 16. člena Dublinske uredbe, kar pomeni, da je Nemčija odgovorna in pristojna država za obravnavanje prošenj za azil navedene družine. Na podlagi pozitivnega odgovora je bil dne 30.10.2006 izdan (dublinski) sklep, da Republika Slovenija ni pristojna za obravnavanje prošenj za azil družine Berisha in da bodo imenovani predani Nemčiji kot odgovorni državi. Pravilnost in zakonitost navedenega sklepa je bila potrjena s sodbo Vrhovnega sodišča z dne 28.12.2006. Ker je z omenjeno odločitvijo Vrhovnega sodišča (dublinski) sklep z dne 30.10.2006 postal izvršljiv, je MNZ po predhodnem obvestilu pristojnih nemških organov 01.02.2007 izvedlo predajo družine Berisha Nemčiji kot pristojni državi za obravnavanje njihovih prošenj za azil, saj je Nemčija pred tem uradno prevzela svojo odgovornost za obravnavanje teh prošenj.

J. Zoran Minić

71. Zoran Minić je rojen 04.04.1972 v kraju Podujevo (Srbija) in je državljan Srbije. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 01.08.1984 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. **Prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD je vložil 30.06.2006.** Po izvedenem postopku je **18.07.2007 MNZ izdalo odločbo, s katero je zavrnilo pritožnikovo prošnjo za izdajo**

dovoljenja, ker po njegovem prepričanju ni izpolnil pogoja dejanskega bivanja v Republiki Sloveniji oziroma središča življenjskih aktivnosti. 20.09.2007 je pri Upravnem sodišču Republike Slovenije vložil tožbo v upravnem sporu. Imenovani je 15.09.2003 vložil prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 19. členu ZDRS, prošnja je bila z odločbo MNZ št. 213-328.097/4 (1341-07) z 21.02.2006 zavrnjena (*dokazilo B10*). Zoper zavrnilno odločitev je vložil tožbo v upravnem sporu, o katerem Upravno sodišče Republike Slovenije še ni odločilo.

K. Ilfan Sadik Ademi

72. Ilfan Sadik Ademi je rojen 28.07.1952 v Skopju (Makedonija) in je neznanega državljanstva. V Republiki Sloveniji je imel prijavljeno stalno prebivališče od 24.04.1981 do 26.02.1992, ko je bil iz registra stalnega prebivalstva prenesen v evidenco tujcev. Prošnjo za izdajo **dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD** je vložil 16.02.2005. Ker v postopku ni dokazal, da je državljan ene izmed držav naslednic nekdanje SFRJ, je MNZ njegovo prošnjo s sklepom št. 1812-04-233-0110/05 s 26.05.2005 **zavrglo** (*dokazilo B11*). 23.11.1992 je vložil prošnjo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 10. členu ZDRS, ki je bila z odločbo MNZšt. 1341110-XVII-331.087 z 09.09.2005 zavrnjena.

73. V zvezi z navedenimi osebnimi okoliščinami posameznih pritožnikov glede izdaje aktov v upravnem postopku (dovoljenje za stalno prebivanje) Vlada predlaga, naj Sodišče pozove pritožnike, za katere Vlada navaja, da jim je dovoljenje za stalno prebivanje bilo izdano, naj to dejstvo dokažejo, saj se dovoljenje za stalno prebivanje ne izda v obliki običajne pisne odločbe. Glede nekaterih pritožnikov Vlada ne razpolaga z dokazili, da bi zaprosili za dovoljenje za stalno prebivanje, zato predlaga Sodišču, naj te pritožnike pozove k predložitvi morebitnih drugačnih dokazov, kolikor vztrajajo, da so za dovoljenje za stalno prebivanje zaprosili. S tem v zvezi si Vlada pridržuje pravico do odgovora.

PRAVO

I. UPOŠTEVNO DOMAČE PRAVO

74. Državljanstvo v Jugoslaviji je bilo urejeno z zveznim in posameznimi republiški zakoni o državljanstvu. Glede na 39. člen ZDRS, ki je določal, da za državljana Republike Slovenije velja po tem zakonu, kdor je po **dosedanjih predpisih** imel državljanstvo Republike Slovenije in Socialistične federativne Republike Jugoslavije, je bilo treba za določitev državljanstva upoštevati predpise, veljavne pred 25.06.1991. V nadaljevanju so navedeni posamezni členi zakonov, ki so to materijo urejali po 2. svetovni vojni.

75. Ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije (Ur.list SFRJ, št. 9/94) je v preambuli koncipirala odnose med federacijo in posameznimi republikami v okviru nje:

»Izhajajoč iz pravice vsakega naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve, so se narodi Jugoslavije na podlagi svobodno izražene volje v skupnem boju vseh narodov in narodnosti v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji v skladu s svojimi zgodovinskimi težnjami, zavedajoč

se, da je nadaljnja krepitev bratstva in enotnosti skupni interes, skupaj z narodnostmi, s katerimi živijo, združili v zvezno republiko svobodnih in enakopravnih narodov in narodnosti in ustvarili socialistično zvezno skupnost delovnih ljudi - Socialistično federativno republiko Jugoslavijo, v kateri v interesu vsakega naroda in vsake narodnosti posebej in vseh skupaj uresničujejo in zagotavljajo:

.....

Delovni ljudje ter narodi in narodnosti uresničujejo svoje suverene pravice v socialističnih republikah in v socialističnih avtonomnih pokrajinah v skladu z njihovimi ustavnimi pravicami in - kadar to v skupnem interesu določa ta ustava - v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.

.....«

76. Ostali za zadevo relevantni členi so naslednji:

1. člen

Socialistična federativna republika Jugoslavija je zvezna država kot državna skupnost prostovoljno združenih narodov in njihovih socialističnih republik ter socialističnih avtonomnih pokrajin Kosova in Vojvodine v sestavi Socialistične republike Srbije, ki temelji na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, ter socialistična samoupravna demokratična skupnost delovnih ljudi in občanov ter enakopravnih narodov in narodnosti.

3. člen

Socialistična republika je država, ki temelji na suverenosti naroda ter na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, in socialistična samoupravna demokratična skupnost delovnih ljudi in občanov ter enakopravnih narodov in narodnosti.

249. člen

Za občane Jugoslavije je enotno državljanstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Vsak državljan republike je hkrati tudi državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije. Državljan ene republike ima na območju druge republike enake pravice in dolžnosti kot njeni državljani.

77. Zakon o državljanstvu Demokratične federativne Jugoslavije (Ur. list DFJ, št. 64/45) je določal:

»1. člen

Jugoslovansko državljanstvo je enotno in je sestavljeno iz zveznega in republiškega. Vsak republiški državljan je hkrati zvezni, vsak zvezni pa po pravilu tudi republiški.«

78. Zakon o jugoslovanskem državljanstvu (Ur. list SFRJ, št. 38/64), ki je še ohranjal primarnost federalnega državljanstva, je določal:

»2. člen

Samo jugoslovanski državljan more imeti republiško državljanstvo. Z jugoslovanskim državljanstvom se izgubi tudi republiško državljanstvo.«

79. Amandma X k Ustavi Socialistične republik Slovenije (Ur.list SRS, št. 32/89) se glasi:

»Republika Slovenija je v sestavi Socialistične federativne republike Jugoslavije na temelju trajne, celovite in neodtujljive pravice slovenskega naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do odcepitve.«

80. Zakon o državljanstvu Ljudske republike Slovenije (Ur. list LRS, št. 20/50) je določal:

»1. člen

Državljan Ljudske republike Slovenije je lahko samo tisti, ki je hkrati državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije.«

81. Zakon o državljanstvu Socialistične republike Slovenije (Ur. list RS, št. 23/76), ki je vzpostavil primarnost republiškega državljanstva, je določal:

» 1. člen

Vsak državljan Socialistične republike Slovenije je hkrati državljan Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

82. Izjava o dobrih namenih z dne 6. decembra 1990 (Uradni list RS, št. 44/90) je določala:

»Slovenska država zagotavlja italijanski in madžarski narodnosti tudi v samostojni republiki Sloveniji vse pravice, kakor so določene z ustavo in zakoni ter mednarodnimi akti, ki jih je sklenila in jih priznava SFRJ. Prav tako zagotavlja vsem pripadnikom drugih narodov in narodnosti pravico do vsestranskega kulturnega in jezikovnega razvoja, vsem s stalnim bivališčem v Sloveniji pa, da lahko pridobijo državljanstvo Slovenije, če to želijo.«

83. Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur.list RS, št. 1/91-I) je določil:

»13.člen

Državljanji drugih republik, ki so na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije 23. decembra 1990 imeli prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in tukaj tudi dejansko živijo, so do pridobitve državljanstva Republike Slovenije po 40. členu zakona o državljanstvu Republike Slovenije oziroma do izteka rokov po 81. členu zakona o tujcih izenačeni v pravicah in dolžnostih z državljani.«

84. Relevantne določbe Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (Ur.list RS, št. 1/91-I) so naslednje:

»39. člen

Za državljana Republike Slovenije velja po tem zakonu, kdor je po dosedanjih predpisih imel državljanstvo Republike Slovenije in Socialistične federativne Republike Jugoslavije.

40. člen

Državljan druge republike, ki je imel na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije dne 23. decembra 1990, prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in tukaj tudi dejansko živi, pridobi državljanstvo Republike Slovenije, če v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona vloži vlogo pri za notranje zadeve pristojnem upravnem organu občine, na območju katere ima stalno prebivališče.

Otrok do dopolnjenega 18. leta starosti pridobi državljanstvo Republike Slovenije pod pogoji iz 14. člena tega zakona.«

85. Za obravnavano zadevo najpomembnejše določbe Zakona o tujcih (Ur. list RS, št. 1/91-I) se glasijo:

»81. člen

Do dokončnosti odločbe v upravnem postopku za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije določbe tega zakona ne veljajo za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike, in v roku šest mesecev od uveljavitve zakona o državljanstvu Republike Slovenije zaprosijo za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije po 40. členu navedenega zakona.

Za državljane SFRJ, ki so državljani druge republike, ki ne zaprosijo za državljanstvo Republike Slovenije v roku iz prejšnjega odstavka ali jim je izdana negativna odločba, začnejo veljati določbe tega zakona dva meseca po preteku roka, v katerem bi lahko zaprosili za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije, oziroma od izdaje dokončne odločbe.

82. člen

Potni listi za begunce, potni listi za tujce in osebne izkaznice za tujce, izdane na podlagi zakona o gibanju in prebivanju tujcev (Uradni list SFRJ, št. 56/80, 53/85, 30/89 in 26/90) veljajo še dve leti po uveljavitvi tega zakona.

Potni list za begunca, potni list za tujca in osebna izkaznica za tujca se smejo izdajati na obrazcih, ki so bili v veljavi do uveljavitve tega zakona, še eno leto po uveljavitvi tega zakona.

Dovoljenja za stalno prebivanje, izdana po zakonu o gibanju in prebivanju tujcev (Uradni list SFRJ, št. 56/80, 53/85, 30/89 in 26/90) veljajo še naprej za vse tujce, ki so imeli ob uveljavitvi tega zakona stalno prebivališče na območju Republike Slovenije.«

86. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC določa v zvezi pridobitvijo dovoljenja za prebivanje družinskih članov državljanov Unije, ki sami niso državljani ene od držav članic, ter v zvezi s prijavo prebivališča državljanov Unije v drugi državi članici :

»Člen 9

Upravne formalnosti za družinske člane, ki niso državljani države članice

1. Države članice izdajo dovoljenje za prebivanje družinskim članom državljana Unije, ki niso državljani države članice, kadar je predvideno obdobje prebivanja daljše od treh mesecev.
2. Rok oddaje vloge za izdajo dovoljenja za prebivanje ne sme biti krajši od treh mesecev od datuma prihoda.

Člen 10

Izdajanje dovoljenj za prebivanje

1. Pravica do prebivanja družinskih članov državljana Unije, ki niso državljani države članice, se dokaže z izdajo listine, imenovane „dovoljenje za prebivanje družinskega člana državljana Unije“ in sicer najpozneje v šestih mesecih od datuma vloge. Potrdilo o predložitvi vloge za dovoljenje za prebivanje se izda takoj.

.....«

2. Države članice zahtevajo, da se za izdajo dovoljenja za prebivanje predložijo naslednje listine:
  - (a) veljavni potni list;
  - (b) listino, ki potrjuje obstoj družinskega razmerja ali registriranega partnerstva;
  - (c) potrdilo o prijavi ali, če sistem prijavljanja ne obstaja, katero koli drugo dokazilo o prebivanju v državi članici gostiteljici za državljana Unije, ki ga spremljajo ali so se mu pridružili;
  - (d) v primerih, navedenih v točkah (c) in (d) člena 2(2), dokazilo o izpolnjevanju pogojev, ki so v njih določeni;
  - (e) v primerih, navedenih v členu 3(2)(a), listino, ki jo je izdal pristojni organ v izvorni državi ali v državi, iz katere prihajajo in ki potrjuje, da so vzdrževane osebe ali člani gospodinjstva državljana Unije, ali dokazilo o obstoju resnih zdravstvenih razlogov, ki dosledno zahtevajo, da državljan Unije osebno skrbi za družinskega člana;
  - (f) v primerih, navedenih v členu 3(2)(b), dokazilo o obstoju trajnega razmerja z državljanom Unije.

Člen 11

Veljavnost dovoljenja za prebivanje

1. Dovoljenje za prebivanje, predvideno v členu 10(1), velja za dobo petih let od datuma izdaje ali za predvideno obdobje prebivanja državljana Unije, če je ta doba krajša od petih let.
2. Na veljavnost dovoljenja za prebivanje ne vplivajo začasne odsotnosti do šest mesecev na leto ali daljše odsotnosti zaradi obveznega služenja vojaškega roka ali ene odsotnosti do največ dvanajst zaporednih mesecev iz pomembnih razlogov, kot so nosečnost in rojstvo otroka, resna bolezen, študij ali poklicno usposabljanje ali napotitev v drugo državo članico ali v tretjo državo.

Člen 16

Splošno pravilo za državljane Unije in njihove družinske člane

1. Državljan Unije, ki zakonito prebivajo nepretrgano pet let v državi članici gostiteljici, imajo pravico do stalnega prebivališča v tej državi. Pravica ni zavezana pogojem, predvidenim v poglavju III.
2. Odstavek 1 velja tudi za družinske člane, ki niso državljani države članice in ki zakonito prebivajo z državljanom Unije v državi članici gostiteljici nepretrgano pet let.
3. Na nepretrgano prebivanje ne vplivajo začasne odsotnosti do skupaj šest mesecev na leto ali daljše odsotnosti zaradi obveznega služenja vojaškega roka ali ene odsotnosti do največ dvanajst zaporednih

mesecev iz pomembnih razlogov, kot so nosečnost in rojstvo otroka, resna bolezen, študij ali poklicno usposabljanje ali napotitev v drugo državo članico ali v tretjo državo.

4. Ko je pravica do stalnega prebivališča enkrat pridobljena, se jo lahko izgubi samo zaradi odsotnosti iz države članice gostiteljice, ki traja več kot dve zaporedni leti.«

87. Da bi se državljanom drugih republik bivše SFRJ, ki v zakonsko predpisanem roku niso zaprosili za državljanstvo Republike Slovenije in si tudi niso priskrbeli dovoljenja za bivanje v skladu z ZTUJ, čim bolj olajšala pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje tujca je Sklep Vlade Republike Slovenije št. 260/01/91-2/5-8 z dne 03.09.1992 določil:

»...naj Ministrstvo za notranje zadeve pri obravnavanju vlog za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje tujcev iz prvega odstavka 16. člena Zakona o tujcih (Ur.list RS, št. 1-9/91) upošteva, da je izpolnjen pogoj za stalno prebivanje na območju Republike Slovenije takrat, ko je imel tujec prijavljeno stalno prebivališče najmanj tri leta in tukaj dejansko živi, preden so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih.«

88. Zakon o dopolnitvi Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 30/91) je dopolnil 40. člen do tedaj veljavnega ZDRS z novima 2. in 3. odstavkom:

»2. Ne glede na izpolnjene pogoje iz prejšnjega odstavka se vloga za pridobitev državljanstva Republike Slovenije zavrne, če je oseba po 26.6.1991 storila kaznivo dejanje iz petnajstega ali šestnajstega poglavja kazenskega zakona SFRJ (Uradni list SFRJ, št. 44/76, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90 in 38/90), uperjeno zoper Republiko Slovenijo oziroma druge vrednote, ki jih v skladu z določbo prvega odstavka 4. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije varuje kazenska zakonodaja Republike Slovenije, ne glede na to, kje je bilo to dejanje storjeno. Če je na to kaznivo dejanje sprožen kazenski postopek, se postopek za pridobitev državljanstva prekine, dokler kazenski postopek ni pravomočno končan.

3. Ne glede na izpolnjene pogoje iz prvega odstavka tega člena se vloga lahko zavrne tudi osebi, za katero so podani razlogi iz 8. točke prvega odstavka 10. člena tega zakona.«

89. Relevantne določbe prej veljavnega Zakonu o gibanju in prebivanju tujcev (Ur. list SFRJ, št. 56/80, s spremembami in dopolnitvami), na podlagi katerega so tujci, to je vsakdo, ki ni bil državljan SFRJ (drugi odstavek 1. člena zakona), lahko pridobili dovoljenje za začasno prebivanje ali pa dovoljenje za t.i. stalno naselitev v SFRJ, so se glasile:

» 1. Začasno prebivanje
31. člen

Tujec, ki pride v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo s tujo potno listino, sme, dokler velja vizum, začasno prebivati v Socialistični federativni republici Jugoslaviji največ tri mesece, če potuje skozi Socialistično federativno republiko Jugoslavijo, pa največ sedem dni, šteto od dneva, ko je prišel čez državno mejo.

Tujcu iz prvega odstavka tega člena se sme na njegovo prošnjo dovoliti začasno prebivanje tudi več kot tri mesece oziroma več kot sedem dni.

V prošnji za dovolitev začasnega prebivanja mora tujec navesti razloge, zaradi katerih prosi za dovolitev začasnega prebivanja. Če zahteva to od njega pristojni organ, mora tujec prošnji priložiti dokaze o opravičenosti razlogov, zaradi katerih prosi za dovolitev začasnega prebivanja, in o tem, da ima sredstva za preživljanje oziroma da mu je preživljanje v Socialistični federativni republici Jugoslaviji kako drugače zagotovljeno.

Prošnjo za dovolitev začasnega prebivanja je treba vložiti, preden izteče rok iz prvega odstavka tega člena.

32. člen

Tujec, ki prihaja v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo na šolanje ali specializacijo ali zaradi znanstvenega raziskovanja, zaposlitve ali opravljanja kakšne poklicne dejavnosti, mora v treh dneh od vstopa v Socialistično federativno republiko Jugoslavijo zaprositi za dovolitev začasnega prebivanja.
[....]

33. člen

Začasno prebivanje dovoli tujcu pristojni organ v republiki oziroma avtonomni pokrajini, v kateri ima tujec začasno prebivališče.

Dovoljenje za začasno prebivanje se izda z veljavnostjo do enega leta oziroma do izteka veljavnosti tuje potne listine, če je navedeni rok krajši od enega leta.

Če so za to opravičeni razlogi, se sme začasno prebivanje tujcu podaljšati, in sicer vsakokrat z veljavnostjo iz drugega odstavka tega člena.

2. Stalna naselitev

38. člen

Tujec se sme za stalno naseliti v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, če dobi za to dovoljenje pristojnega organa.

Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena preneha, če se tujec ne naseli v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji v enem letu od dneva, ko mu je bilo vročeno dovoljenje.

40. člen

Stalno naselitev v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji dovoljuje zvezi upravni organ, pristojen za notranje zadeve.«

90. Zakon je nadalje določal tudi pogoje pod katerimi so tujci lahko pridobili dovoljenje za začasno prebivanje oz. za stalno naselitev na ozemlju Socialistične federativne republike Jugoslavije, primere, ko se takšno dovoljenje tujcu ni podelilo ter primere ko je dovoljenje prenehalo oz. se je tujcu smelo odpovedati nadaljnje prebivanje na njenem ozemlju.

91. Zakon je v poglavju »IV. Prijavljanje začasnega in stalnega prebivališča ter odjavljanje stalnega prebivališča« določal še sledeče:

»78. člen

Tujec, ki prebiva v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, mora pristojnemu organu v republiki oziroma avtonomni pokrajini prijaviti začasno prebivališče in spremembo naslova stanovanja, tujec, ki mu je dovoljena stalna naselitev, pa tudi prijaviti oziroma odjaviti stalno prebivališče.

79. člen

Z začasnim prebivališčem je po tem zakonu mišljen kraj, v katerem tujec začasno prebiva.

S stalnim prebivališčem je po tem zakonu mišljen kraj, v katerem se je z namenom, da bi v njem stalno živel, naselil tujec, ki mu je dovoljena stalna naselitev v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.«

92. Iz navedenih določb zakona izhaja jasno razločevanje med na eni strani dovoljenjem za začasno ali stalno prebivanje tujca na ozemlju države ter na drugi strani začasnim ali stalnim prebivališčem, ki pomeni dejanski kraj (lokacijo) prebivanja.

93. Relevantne določbe Zakona o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva (Ur.list SRS, št. 6/83, s spremembami in dopolnitvami - ZENO), kot so bile veljavne do 06.09.1991, so se glasile:

“5. člen

Prijava in odjava stalnega prebivališča in prijava spremembe naslova stanovanja je obvezna za vse občane, kadar se v nekem naselju stalno naselijo oziroma iz naselja za stalno odselijo ali spremenijo naslov stanovanja v istem kraju.

Občane, stare manj kot 18 let, so dolžni prijaviti oziroma odjaviti starši ali skrbniki oziroma tisti, pri katerih prebivajo.

Občani, starejši od 15 let, ki so po drugih predpisih pridobili popolno poslovno sposobnost, so se dolžni prijaviti oziroma odjaviti sami.

Stalno prebivališče in spremembo naslova stanovanja je treba prijaviti v osmih dneh od naselitve oziroma spremembe naslova stanovanja.

Stalno prebivališče je treba odjaviti, preden se zapusti. Pri odjavi je občan dolžan navesti naselje novega stalnega prebivališča.

Uradna oseba, ki prejme prijavo oziroma odjavo, izda prijavitelju potrdilo o prijavi oziroma odjavi.

Hišni sveti, drugi organi hišne samouprave oziroma stanodajalci so dolžni napotiti občane, ki se vselijo v stanovanjske objekte oziroma stanovanja, naj prijavijo oziroma odjavijo stalno prebivališče in imajo pravico preveriti, ali so občani izpolnili to dolžnost.

Občan mora ob prijavi oziroma odjavi stalnega prebivališča ali ob prijavi spremembe naslova ali ob prijavi oziroma odjavi začasnega prebivališča dati resnične podatke.

15. člen

Register stalnega prebivalstva v občini in razvid začasnega prebivališča vodi pristojni organ.

Dvojniki registra stalnega prebivalstva za območje krajevnega urada vodi krajevni urad, če to določi skupščina občine z odlokom.

Evidenco stalno prijavljenih prebivalcev v Sloveniji zagotavlja centralni register prebivalstva SR Slovenije, ki je zbir občinskih registrov stalnega prebivalstva in ga vodi Zavod SR Slovenije za statistiko.

Zaradi vodenja podatkov v centralnem registru prebivalstva so pristojni občinski organi dolžni zagotavljati Zavodu SR Slovenije za statistiko vse podatke o gibanju stalnega prebivalstva.

16. člen

Register stalnega prebivalstva vodi pristojni organ v obliki kartoteke.

....«

94. Prvi odstavek 5. člena ZENO je bil spremenjen s spremembo zakona, objavljeno v Ur.listu št. 11/91-I, z veljavnostjo od 07.09.1992 dalje:

»Prijava stalnega prebivališča in prijava spremembe naslova stanovanja je obvezna za vse občane, kadar se v nekem naselju stalno naselijo ali spremenijo naslov stanovanja. Odjava stalnega prebivališča pa je obvezna za občane, ki se odselijo z območja Republike Slovenije.«

95. Pravilnik o vodenju in vzdrževanju registra stalnega prebivalstva (Ur. list SRS, št. 18/84) je določal:

»1. člen

Ta pravilnik določa način vodenja in vzdrževanja registra stalnega prebivalstva (v nadaljevanju: RSP)....

2. člen

RSP v občini vodi občinski upravni organ za notranje zadeve (v nadaljevanju: pristojni organ). ...

4. člen

Na osebnem kartonu so naslednji podatki o občanu:

1. enotna matična številka občana (EMŠO),

...

7. pripadnost narodu, narodnosti ali etični skupini,

8. državljanstvo socialistične republike,

.....

5. člen

Osebni kartoni sestavljajo kartoteko stalnega prebivalstva, ki je pregled občanov, stalno prijavljenih na območju, za katerega se vodi register.

6. člen

Če pristojni organ ugotovi, da so za določenega občana prenehali razlogi za vodenje v kartoteki stalnega prebivalstva, izloči iz kartoteke stalnega prebivalstva njegov karton in se ga vloži v eno od posebnih kartotek.

9. člen

Kartoteke iz 5., 6., 7. in 8. člena tega pravilnika sestavljajo RSP v občini. Pristojni organ jih mora dnevno usklajevati in dopolnjevati glede na naslednje dogodke: .....7. prenehanje državljanstva socialistične republike in SFRJ ter sprememba državljanstva socialistične republike, ...«

Pravilnik o obrazcu za prijavo oz. odjavo stalnega prebivališča, o obrazcu osebnega kartona in kartona gospodinjev ter o načinu vodenja in vzdrževanja registra stalnega prebivalstva (Ur. l. RS št. 27/92) je določal:

»5. člen

V evidenci stalnega prebivalstva so podatki o državljanih Republike Slovenije, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče na območju občine.

V evidenci stalnega prebivalstva pristojni organ označi državljane Republike Slovenije, ki začasno, za več kot tri mesece odpotujejo v tujino, in osebe, katerim je organ v skladu s četrnim odstavkom 6. člena zakona o evidenci nastanitve občanov in o registru prebivalstva, odklonil prijavo stalnega prebivališča.

....«

96. V Republiki Sloveniji je zaposlovanje tujcev urejal Zakon o zaposlovanju tujcev (Uradni list št. 33/92), ki je bil objavljen 03.07.1992 in je začel veljati 18.07.1992. Za obravnavano zadevo relevantne določbe so naslednje:

» 1. člen

S tem zakonom se določajo pogoji, pod katerimi lahko tuj državljan oziroma oseba brez državljanstva (v nadaljnjem besedilu: tujec) dela v Republiki Sloveniji.

23. člen

Državljeni nekdanje SFRJ oziroma državljani drugih republik nekdanje SFRJ pridobijo osebno delovno dovoljenje za eno leto, če so na dan uveljavitve tega zakona v Republiki Sloveniji:

- v delovnem razmerju za nedoločen čas in imajo manj kot 10 let delovne dobe v Republiki Sloveniji,
- v delovnem razmerju za določen čas,
- v delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas kot dnevni delovni migranti,
- prijavljeni pri Republiškem zavodu za zaposlovanje ter prejemajo denarne prejemke v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

Državljeni nekdanje SFRJ oziroma državljani drugih republik nekdanje SFRJ, razen oseb iz tretje alineje prejšnjega odstavka, ki so na dan uveljavitve tega zakona v Republiki Sloveniji v delovnem razmerju za nedoločen čas in imajo vsaj 10 let delovne dobe v Republiki Sloveniji, pridobijo osebno delovno dovoljenje za nedoločen čas.

Osebe iz prejšnjih dveh odstavkov pridobijo osebno delovno dovoljenje, če zanj zaprosijo v roku 90 dni od uveljavitve tega zakona.”

97. Upravni postopek je urejen z Zakonom o splošnem upravnem postopku (Ur. list RS, št. 80/99, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUP). 222. člen ZUP določa:

»222. člen

(1) Kadar se začne postopek na zahtevo stranke oziroma po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, pa pred odločitvijo ni potreben poseben ugotovitveni postopek, mora pristojni organ izdati odločbo in jo vročiti stranki čimprej, najpozneje pa v enem mesecu od dneva, ko je prejel popolno vlogo za začetek postopka, oziroma od dneva, ko je bil začet postopek po uradni dolžnosti. V drugih primerih, ko se začne postopek na zahtevo stranke oziroma po uradni dolžnosti, če je to v interesu stranke, mora pristojni organ izdati odločbo in jo vročiti stranki najpozneje v dveh mesecih.

(2) Če stranka vloži vlogo, ki je nepopolna in jo po pozivu dopolni, začne teči rok iz prejšnjega odstavka od dne, ko je organ prejel dopolnitev vloge.

(3) Rok iz prvega odstavka tega člena ne teče v času, ko je postopek prekinjen po 153. členu tega zakona, in v primerih iz desetega odstavka 82. člena tega zakona.

(4) Če pristojni organ, zoper katerega odločbo je dovoljena pritožba, ne izda odločbe in je ne vroči stranki v predpisanem roku, ima stranka pravico do Pritožbe, kot da bi bil njen zahtevek zavrjen.«

98. Upravni spor ureja Zakon o upravnem sporu (Ur. list RS, št. 105/2006, v nadaljevanju: ZUS-1). Rok za vložitev tožbe in vrste tožb, med njimi tožba zaradi molka, so urejeni v 28. in 33. členu:

»28. člen

(1) Tožbo je treba vložiti v 30 dneh od vročitve upravnega akta, s katerim je bil končan postopek. Zastopnik javnega interesa lahko vloži tožbo v primeru, ko ni bil stranka v postopku izdaje upravnega akta, v roku, ki velja za stranko, v korist katere je bil upravni akt izdan.

(2) Če organ druge stopnje v dveh mesecih ali pa v krajšem, s posebnim predpisom določenem roku ne izda odločbe o strankini pritožbi zoper odločbo prve stopnje in če je tudi na novo zahtevo ne izda v nadaljnjih sedmih dneh, sme stranka sprožiti upravni spor, kot če bi bila njena pritožba zavrjena.

33. člen

(1) S tožbo se lahko zahteva:

- odprava upravnega akta (izpodbojna tožba),
- izdaja oziroma vročitev upravnega akta (tožba zaradi molka),
- sprememba upravnega akta (tožba v sporu polne jurisdikcije).«

99. Podobne določbe je vseboval prej veljavni Zakon o upravnem sporu (Ur. list RS, št. 50/97, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUS).

»26. člen

(2) Če organ druge stopnje v dveh mesecih ali pa v krajšem, z zakonom določenem roku, ne izda odločbe o strankini pritožbi zoper odločbo prve stopnje in če je tudi na novo zahtevo ne izda v nadaljnjih sedmih dneh, sme stranka sprožiti upravni spor, kot če bi bila njena pritožba zavržena.

31. člen

S tožbo se lahko zahteva odprava upravnega akta (izpodbojna tožba) ali izdaja upravnega akta (tožba zaradi molka).«

100. Zakon o ustavnem sodišču (Ur.list RS, št. 15/94, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUSTS) v 59. in 60. členu določa pristojnosti Ustavnega sodišča v primeru, ko to odloča o ustavni pritožbi. 59. člen ureja kasatorična pooblastila Ustavnega sodišča, 60. člen pa reformatorična.

»59. člen

Če je ustavna pritožba sprejeta, lahko senat ali ustavno sodišče na nejavni seji zadrži izvršitev posamičnega akta, ki se z ustavno pritožbo spodbija, če bi z izvršitvijo lahko nastale težko popravljive škodljive posledice.

60. člen

(1) Če ustavno sodišče razveljavi ali odpravi posamični akt, lahko odloči tudi o sporni pravici oziroma svoboščini, če je to nujno zaradi odprave posledic, ki so na podlagi odpravljenega posamičnega akta že nastale ali če to terja narava ustavne pravice oziroma svoboščine, in če je na podlagi podatkov v spisu možno odločiti.

(2) Odločbo iz prejšnjega odstavka izvrši organ, ki je pristojen za izvršitev posamičnega akta, ki ga je ustavno sodišče razveljavilo ali odpravilo in nadomestilo s svojo odločbo. Če po veljavnih predpisih ni pristojnega organa, ga določi ustavno sodišče.«

101. V zvezi s pravno ureditvijo področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter pravice do porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka ter ustrezno nadomestilo za ta čas Vlada opozarja na naslednje določbe pravnih aktov.

102. Zakon o delovnih razmerjih (Ur. list RS, št. 17/91) – nanaša se na domnevno kršeno pravico pritožnice Ane Mezga do porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka – je v relevantnem času določal:

»80. člen

Med nosečnostjo in po porodu ima delavka pravico do porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka v skupnem trajanju 365 dni.

Delavka izrablja pravico do porodniškega dopusta v obliki odsotnosti z dela 105 dni, po preteku porodniškega dopusta pa pravico do dopusta za nego in varstvo otroka v obliki odsotnosti z dela 260 dni ali

tako, da dela polovico polnega delovnega časa na dan do 17. meseca otrokove starosti.

81. člen

Delavka, ki rodi dvojčka ali hkrati več živorojenih otrok, težje telesno ali duševno prizadetega otroka, ali nedonošenčka, ima daljši dopust za nego in varstvo otroka, kot je določen v drugem odstavku prejšnjega člena tega zakona.

Če delavka neguje in varuje težje telesno ali duševno prizadetega otroka ali dvojčka, traja daljši dopust za nego in varstvo otroka pri polni odsotnosti z dela do 15 mesecev otrokove starosti. Za nego in varstvo več hkrati živorojenih otrok ima delavka pravico do dodatnih treh mesecev daljšega dopusta za vsakega nadaljnega otroka.«

103. Samoupravni sporazum o porodniškem dopustu (Ur. list SRS, št. 36/87, 36/88 in 23/89) – nanaša se na domnevno kršeno pravico pritožnice Ane Mezga do nadomestila za čas porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka – je v relevantnem času določal:

»4. člen

Udeleženci bomo zagotavljali pravico do porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka v trajanju 365 dni, od tega je porodniški dopust 105 dni, dopust za nego in varstvo otroka pa 260 dni.

5. člen

Z izvidom pristojne zdravstvene organizacije sme nastopiti upravičenka porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora pa ga nastopiti 28 dni pred predvidenim datumom poroda.

12. člen

Udeleženci bomo zagotavljali v času porodniškega dopusta in dopusta z nego in varstvo otroka 100 % nadomestilo osebnega dohodka.

20. člen

Če upravičenec neguje in varuje težje telesno ali duševno prizadetega otroka ali dvojčke, traja daljši dopust za nego in varstvo otroka pri popolni odsotnosti z dela do 15 mesecev otrokove starosti. Za nego in varstvo več hkrati živorojenih otrok ima upravičenec pravico še do dodatnih treh mesecev daljšega dopusta za vsakega nadaljnega otroka.«

104. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. list RS, št. 106/1999, s spremembami in dopolnitvami, ZPIZ-1) velja od 01.01.2000 dalje. Za položaj pritožnikov, ki zatrjujejo »zamrznitev prispevkov«, so relevantne naslednje določbe:

»1. člen

Sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji obsega:

- obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi medgeneracijske solidarnosti;
- obvezna in prostovoljna dodatna pokojninska in invalidska zavarovanja;
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi osebnih pokojninskih varčevalnih računov.

4. člen

(1) Z obveznim zavarovanjem se zagotavljajo:

a) pravica do pokojnine:

- starostna pokojnina,
- invalidska pokojnina,
- vdovska pokojnina,
- družinska pokojnina,
- delna pokojnina;

b) pravice iz invalidskega zavarovanja:

- pravica do poklicne rehabilitacije,
- pravica do nadomestila za invalidnost,
- pravica do premitve in dela s krajšim delovnim časom od polnega,
- pravica do drugih nadomestil iz invalidskega zavarovanja,
- pravica do povrnitve potnih stroškov;

c) dodatne pravice:

- pravica do dodatka za pomoč in postrežbo,
- pravica do invalidnine,
- varstveni dodatek k pokojnini;

d) druge pravice

- odpravnina,
- oskrbnina,
- pravica do letnega dodatka.

(2) Razen pravic iz obveznega zavarovanja se s tem zakonom ureja tudi pravica do državne pokojnine.

5. člen

(1) Pravice iz obveznega zavarovanja so neodtujljive osebne pravice, ki jih ni mogoče prenesti na drugega in ne podedovati. Zapadli denarni zneski, ki niso bili izplačani do smrti uživalca, se podedujejo.

(2) Pravice iz obveznega zavarovanja ne zastarajo, razen dospelih neizplačanih zneskov pokojnin in drugih denarnih prejemkov v primerih, določenih s tem zakonom.

(3) Pravic iz obveznega zavarovanja ni mogoče odvzeti, zmanjšati ali omejiti, razen v primerih, ki jih določa ta zakon.

7. člen

- (1) V obvezno zavarovanje so vključeni državljani Republike Slovenije in tujci ob izpolnjevanju pogojev, ki jih določa ta zakon ali mednarodni sporazum.
- (2) Zavarovalno razmerje nastane na podlagi zakona z vzpostavitvijo pravnega razmerja, ki je podlaga za obvezno zavarovanje.
- (3) Nastanek pravnega razmerja iz prejšnjega odstavka sporoči delodajalec ali drug zavezanec za prijavo nosilcu zavarovanja z obvezno prijavo v zavarovanje.
- (4) Zavarovanci in delodajalci so dolžni sporočiti podatke, ki so potrebni za odmero oziroma obračun in plačilo prispevkov ter za nadzor nad plačevanjem in izterjavo prispevkov. Evidence, vzpostavljene za nadzor nad plačevanjem javnih dajatev, tvorijo enoten sistem.
- (5) Pravice iz obveznega zavarovanja pridobi zavarovanec izključno na podlagi plačila prispevkov, če za posamezne primere zakon ne določa drugače.
- (6) Če zakon ne določa drugače, so pravice iz obveznega zavarovanja sorazmerne zavarovančevi plači ali drugim dohodkom in vplačanim prispevkom.

12. člen

- (1) Pravice iz obveznega zavarovanja se uveljavljajo pri zavodu po zakonu o splošnem upravnem postopku, če s tem zakonom ni drugače določeno.
- (2) Sodno varstvo pravic je zagotovljeno po zakonu.

13. člen

- (1) Obvezno se zavarujejo delavci, zaposleni na območju Republike Slovenije.
- (2) Obvezno se zavarujejo izvoljeni ali imenovani nosilci javne ali druge funkcije v organih zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti v Republiki Sloveniji ali v organih lokalne samouprave, če prejemajo za to funkcijo plačo.
- (3) Obvezno se zavarujejo tudi delavci, zaposleni pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so bili poslani na delo v tujino in niso obvezno zavarovani po predpisih države, v katero so bili poslani, če z mednarodnim sporazumom ni drugače določeno.
- (4) Obvezno se zavarujejo tudi tujci, ki so na območju Republike Slovenije zaposleni pri mednarodnih organizacijah in ustanovah, tujih diplomatskih in konzularnih predstavništvih, kolikor mednarodni sporazum ne določa drugače.
- (5) Obvezno se zavarujejo tudi osebe, ki v okviru kakšnega drugega pravnega razmerja opravljajo delo, za katerega prejemajo plačilo najmanj v mesečnem znesku minimalne plače, kolikor niso obvezno zavarovane na drugi podlagi.

36. člen

- (1) Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine pri starosti 58 let, če je dopolnil 40 let pokojninske dobe (moški) oziroma 38 let pokojninske dobe (ženska).
- (2) Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine pri starosti 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska), če je dopolnil 20 let pokojninske dobe.

(3) Zavarovanec pridobi pravico do starostne pokojnine pri starosti 65 let (moški) oziroma 63 let (ženska), če je dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe.

177. člen

(1) Zavarovanec, ki izpolni pogoje za pridobitev pravice do dveh ali več pokojnin iz obveznega zavarovanja v Republiki Sloveniji, lahko uživa le eno od njih po lastni izbiri.

(2) Prejšnji odstavek se uporablja tudi v primeru, ko zavarovanec izpolni pogoje za pridobitev pokojnin tudi v drugih državah, če pridobi pravice na podlagi istih pokojninskih obdobj.

187. člen

(1) Pokojninska doba, ki je določena kot pogoj za pridobitev in uveljavitev pravice iz obveznega zavarovanja, obsega čas:

- prebit v obveznem zavarovanju, ki se všteva v zavarovalno dobo po določbah tega zakona;

- ki se zavarovancu skladno z zakonom šteje v pokojninsko dobo brez plačila prispevkov;

- dopolnjen do uveljavitve tega zakona, ki se državljanu Republike Slovenije všteva v pokojninsko dobo po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega zakona, razen če ni s tem zakonom ali mednarodnim sporazumom drugače določeno.

(2) Osebi, ki nima državljanstva Republike Slovenije, se šteje v zavarovalno dobo čas, dopolnjen v zavarovanju pri zavodu do uveljavitve tega zakona, razen če ni s tem zakonom ali mednarodnim sporazumom drugače določeno.

188. člen

(1) V zavarovalno dobo se šteje čas, prebit v obveznem zavarovanju s polnim delovnim časom.

(2) Kot polni delovni čas se šteje tudi čas, ki ga prebije v obveznem zavarovanju s krajšim delovnim časom od polnega zavarovanec zaradi nege svojega otroka starega do treh let oziroma zaradi nege in varstva težje telesno ali zmerno, težje ali težko duševno prizadete osebe, v skladu s predpisi, ki urejajo pravice v zvezi s starševstvom, in čas, ki ga prebije v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega delovni invalid s pravico do delne invalidske pokojnine.

(3) V zavarovalno dobo se šteje tudi obdobje, prebito v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega, v trajanju, ki ustreza skupnemu številu ur takšnega dela v posameznem letu, preračunanem na polni delovni čas.

(4) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se uporabljajo tudi, kadar je delovni čas dosežen z delom v dveh ali več delovnih razmerjih.

(5) Vajencem se učna doba upošteva v zavarovalno dobo tako, da se 12 mesecev učnega razmerja šteje za šest mesecev zavarovalne dobe.

191. člen

(1) V zavarovalno dobo se štejejo obdobja zavarovanja, če so bili za ta obdobja plačani predpisani prispevki.

(2) Če je bil za določeno obdobje zavarovanja plačan le del prispevkov, se v pokojninsko dobo upošteva le sorazmeren del zavarovalne dobe.

192. člen

(1) Ne glede na določbo prejšnjega člena, se v pokojninsko dobo štejejo obdobja, v katerih je, glede na podatke nosilca obveznega zavarovanja, delodajalec obračunal prispevke za obvezno zavarovanje od zavarovančeve plače, vendar jih ni vplačal v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ne glede na uspeh ukrepov za izterjavo plačila prispevkov.

(2) Če je obstoj zavarovanja ali obstoj podatkov, ki se nanašajo na zavarovalno obdobje, mogoče ugotoviti na podlagi evidenc nosilca obveznega zavarovanja se, ne glede na možnost ugotovitve plačila prispevkov za obvezno zavarovanje ali, če tega ni moč dokazati zaradi stečaja ali druge oblike prenehanja delodajalca, pri katerem je bil zavarovanec v delovnem razmerju, šteje, da so bili prispevki za obvezno zavarovanje plačani.

249. člen

Za odločanje o pravicah iz obveznega zavarovanja se uporabljajo določbe zakona o splošnem upravnem postopku, če s tem zakonom ni drugače določeno.

250. člen

(1) Pravice iz obveznega zavarovanja lahko uveljavi pri zavodu oseba, ki je bila zavarovana pri zavodu, in to tudi tedaj, ko gre za pravice na podlagi mednarodnih sporazumov.

(2) Pravice za primer invalidnosti in smrti zaradi poškodbe pri delu se uveljavljajo pri zavodu, če je bil zavarovanec v času poškodbe zavarovan pri tem zavodu.

(3) Pravice za primer invalidnosti ali smrti zaradi poklicne bolezni se uveljavljajo pri zavodu, če je bil zavarovanec zavarovan pri zavodu v času obolenja, oziroma če v tem času ni bil zavarovan, vendar je bil nazadnje zavarovan pri zavodu.

(4) Pokojninska doba in plača ter druga dejstva, ki vplivajo na pridobitev in odmero pravice, se ugotavljajo po določbah tega zakona.

251. člen

(1) Zoper odločbo, izdano na prvi stopnji, ima zavarovanec pravico do pritožbe.

(2) V postopku za uveljavljanje pravic na podlagi invalidnosti ima pravico do pritožbe tudi delodajalec.

252. člen

(1) Sodno varstvo pravic se zagotavlja pred pristojnim sodiščem, ki ga določa zakon.

(2) Sodno varstvo lahko zavarovanec uveljavi v roku 30 dni od vročitve odločbe, izdane na drugi stopnji.

(3) Sodno varstvo lahko uveljavi tudi delodajalec, če je z dokončno odločbo zavoda odločeno o pravicah zavarovanca na podlagi invalidnosti.

253. člen

(1) O pravicah iz zavarovanja odločajo:

- na prvi stopnji - enota zavoda, na območju katere je bila oseba, ki uveljavlja pravico oziroma, od katere se izvaja pravica, nazadnje zavarovana (v nadaljevanju: območna enota zavoda);

- na drugi stopnji - posebna enota na sedežu zavoda (v nadaljevanju: enota na sedežu zavoda).

(2) O pravicah iz obveznega zavarovanja, ki se uveljavljajo z uporabo mednarodnih sporazumov in o transferju pokojnin odloča:

na prvi stopnji – območna enota zavoda;

na drugi stopnji - enota na sedežu zavoda.

(3) Odločbe iz prvega in drugega odstavka tega člena izdaja predstojnik pristojne enote zavoda.

256. člen

(1) Odločba prve stopnje, s katero je osebi priznana pravica po tem zakonu, se predloži v revizijo organu druge stopnje.

(2) Revizija se opravi po uradni dolžnosti.

(3) Revizija ne odloži izvršitve odločbe.

(4) Če je zoper odločbo območne enote zavoda vložena pritožba, se odloči o reviziji in pritožbi z isto odločbo.

(5) Odločbe, s katero je bila priznana pravica do pokojnine po mednarodnem sporazumu, ni potrebno predložiti v revizijo.

257. člen

(1) Zoper odločbo izdano v reviziji, s katero je spremenjena odločba prve stopnje, je zagotovljeno sodno varstvo.

(2) Sodno varstvo ni mogoče zoper odločbo, s katero je bila v reviziji odločba prve stopnje odpravljena ali razveljavljena.

(3) Sodno varstvo ni mogoče zoper odločbo, izdano na drugi stopnji, če je bila z njo hkrati v reviziji odpravljena ali razveljavljena odločba, izdana na prvi stopnji.

258. člen

(1) Lastnost zavarovanca iz obveznega zavarovanja se ugotavlja na podlagi predpisov o matični evidenci o zavarovancih in uživalcih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(2) Za zavarovance za posebne primere zavarovanja iz 26., 27., 28. in 29. člena tega zakona se lastnost zavarovanca ugotavlja takrat, ko nastane zavarovalni primer, na podlagi katerega pridobijo pravice iz obveznega zavarovanja.

259. člen

(1) Postopek za uveljavljanje pravic iz obveznega zavarovanja se začne na zahtevo zavarovanca, postopek za uveljavljanje pravice do vdovske ali družinske pokojnine pa na zahtevo vdove ali vdovca oziroma družinskega člana ali zakonitega zastopnika.

(2) Postopek za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja se začne tudi na predlog zavarovančevega osebnega zdravnika ali imenovanega zdravnika. Če je uveden postopek za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja na predlog zdravnika ali imenovanega zdravnika, pa umakneta predlog, ni mogoče ustaviti postopka, če se zavarovanec z ustavitvijo ne strinja in zahteva, da se postopek nadaljuje. Če je bil postopek uveden na predlog zdravnika ali imenovanega zdravnika, zavarovanec ali njegov zakoniti zastopnik ne moreta predlagati umika predloga.

(3) Postopek je uveden, ko zavod prejme zahtevo za uveljavljanje pravice.

(4) Postopek za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja je uveden, ko zavod prejme zahtevo s popolno delovno dokumentacijo zavarovanca ter medicinsko dokumentacijo o zavarovančevem zdravstvenem stanju in o njegovi delovni zmožnosti.

(5) Zahteva za uvedbo postopka za uveljavljanje ali varstvo pravic se poda s pisno vlogo ali ustno na zapisnik pri katerikoli enoti zavoda. Če je za odločitev o zahtevku pristojna enota v drugem kraju, se zahtevek oziroma vloga takoj odstopi krajevno pristojni enoti.

393. člen

(1) Osebe, ki po uveljavitvi tega zakona nimajo lastnosti zavarovanca po tem zakonu, imele pa so lastnost zavarovanca po prejšnjih predpisih, lahko uveljavijo pravice iz pokojninskega zavarovanja pod pogoji, ki jih določa ta zakon.

(2) Za osebe, ki so imele lastnost zavarovanca v skladu s prejšnjim odstavkom, se štejejo tudi osebe, ki so bile zavarovane pri tujem nosilcu obveznega zavarovanja v državi, s katero je sklenjen mednarodni sporazum o socialnem zavarovanju, če uveljavljajo pravice po tem sporazumu.

(3) Pravico do družinske oziroma vdovske pokojnine lahko pod pogoji, ki jih določa ta zakon, uveljavijo družinski člani osebe iz prejšnjih dveh odstavkov, prav tako pa tudi družinski člani uživalca pokojnine po prejšnjih predpisih, če izpolnjujejo pogoje, ki jih določa ta zakon za družinske člane.«

105. Vlada bo predložila v odgovoru navajano zakonodajo, če jo bo Sodišče k temu pozvalo.

II. PREDHODNI UGOVORI VLADE

106. Vlada uveljavlja v zadevi kot predhodne ugovore ugovore nepristojnosti, in sicer ugovora *ratione materiae* in *ratione temporis*, in ugovore nesprejemljivosti, in sicer na podlagi prvega odstavka 35. člena Konvencije ugovor neizčrpanja notranjih pravnih sredstev in ugovor nespoštovanja šestmesečnega roka za vložitev pritožbe, na podlagi 34. člena Konvencije ugovor pomanjkanja statusa žrtve in ugovor iz tretjega odstavka 35. člena Konvencije očitne neutemeljenosti pritožbe.

107. Že takoj na začetku Vlada poudarja, da pri zatrjevanih kršitvah ne gre za nadaljevano situacijo v smislu sodne prakse Sodišča. Skladno s sodno prakso je namreč treba razlikovati situacije trajajočih kršitev od naknadnih posledic kršitev, pri čemer je posledica sicer trajajoča, kršitev sama pa točkovno opredeljena z začetkom in koncem v točno določenem trenutku v času. Iz 40. odstavka sodbe v zadevi št. 27824/95 z 24.09.2002 (*Posti in Rahko proti Finski*) izhaja, da sprejetja več podzakonskih aktov v letih 1994, 1996 in 1998 ni moč razlagati kot trajajoče situacije za namen pravila šestmesečnega roka. Dejstvo, da je sprejetje teh aktov v nadaljevanju imelo znatne posledice, ki so se raztezale na leto 1996 in naprej, ne pomeni, da so ti dogodki ustvarili »trajajočo situacijo«.

108. Prav tako je mogoče po analogiji s sklepom v zadevi *Malhous proti Češki* (pritožba št. 33701/96) z 12. decembra 1996 šteti, da Sodišče *ratione temporis* ni pristojno za obravnavanje okoliščin razlastitve ali trajajočih učinkov, ki jih je ta povzročila in ki še trajajo. V omenjeni zadevi je namreč do razlastitve prišlo v letu 1949 (točkovno opredeljena kršitev), njeni učinki pa so se raztezali do današnjih dni, pa je vendar Sodišče ocenilo, da ne gre za

trajajočo situacijo. Enako je odločilo Sodišče tudi v sodbi v zadevi *Kopecky proti Slovaški* [VS] po pritožbi št. 44912/98, 28. september 2004.

109. Tudi v obravnavani zadevi je tako treba ocenjevati vsako od ravnanj države kot posamični dogodek, ki sicer sproži preko časa določene učinke, **vendar pa na podlagi zgoraj navedene sodne prakse Sodišča ni moč šteti da gre v primeru položaja pritožnikov za trajajočo situacijo.**

A. Predhodni ugovor neupoštevanja pravila šestmesečnega roka

110. Zgolj iz previdnosti, če bi Sodišče ocenilo, da notranja pravna sredstva niso učinkovita (Vlada namreč ugovarja, da pritožniki niso izčrpali notranjih pravnih sredstev), Vlada navaja, da pritožniki niso ravnali v skladu z zahtevo po vložitvi pritožbe v šestmesečnem roku. Pri tem Vlada opozarja na sodno prakso Sodišča v zadevi *Laçin proti Turčiji*, sklep v zadevi št. 23654/94 z dne 15. maja 1995, skladno s katero se šestmesečni rok za vložitev pritožbe na Sodišče šteje od trenutka, ko se je pritožnik zavedel ali bi bilo razumno pričakovati, da bi se moral zavedeti, da je domače pravno sredstvo neučinkovito.

111. Pritožba na Sodišče je bila vložena 4. julija 2006. Glede na navedbe pritožnikov iz pritožbe je jasno, da se svojega položaja niso začeli zavedati šele januarja 2006, pač pa že bistveno pred tem. Če ne prej, so se položaja zavedeli najkasneje po tem, ko je bil izveden naknadni zakonodajni referendum (april 2004).

112. Za tak primer Vlada navaja, da je pritožba neskladna z zahtevo po vložitvi pritožbe v šestmesečnem roku iz prvega odstavka 35. člena Konvencije. S tem Vlada odgovarja tudi na izrecno postavljeno vprašanje Sodišča pod št. 2 (*»Ali so pritožniki spoštovali šestmesečno časovno omejitev iz prvega odstavka 35. člena Konvencije?«*)

B. Predhodni ugovor nepristojnosti sodišča *ratione temporis*

113. Vlada opozarja, da je obravnavanje zadeve nesprejemljivo *ratione temporis*.

114. Če naj bi v ravnanju Republike Slovenije prišlo do kršitve (čemur Vlada oporeka, gl. odstavke 157 *et seq.*) 8. člena Konvencije in 1. člena Protokola 1, samostojno in v povezavi s členoma 13. in 14. Konvencije, Vlada poudarja, da je do dogodkov, ki jih pritožniki navajajo kot izvor kršitev Republike Slovenije, prišlo februarja 1992 (glej odstavke 107 do 109), Konvencija pa je za Republiko Slovenijo začela veljati 28. junija 1994. Sodišče ne more obravnavati točkovno določenih kršitev, do katerih je prišlo pred uveljavitvijo Konvencije za Republiko Slovenijo, kot je bilo navedeno že zgoraj.

115. V zvezi z ugovorom *ratione temporis* Vlada meni, da je bilo dejanje, ki naj bi predstavljalo izvor kršitve, to je dejstvo, da so za pritožnike 26.02.1992 v celoti začele veljati določbe ZTUJ, posledično pa so bili preneseni v register tujcev, **enkratno časovno zaključen dogodek**. Do njega je prišlo pred uveljavitvijo Konvencije za Republiko Slovenijo, zaradi česar po prepričanju Vlade ni podana pristojnost Sodišča *ratione temporis*.

116. Skladno s sodno prakso Sodišča je to v številnih zadevah razsodilo, da so posamezna ravnanja ali opustitve, s katerimi naj bi bila kršena posamezna s Konvencijo varovana pravica (»dogodki«), in vsi z njimi povezani postopki pred nacionalnimi sodišči in drugimi organi neločljivo povezani, tako da ni možna njihova ločena obravnava. Ker je sam dogodek v obravnavani zadevi izven časovne pristojnosti Sodišča, to ne more presojudati niti dogodkov, ki so v neposredni vzročni zvezi z njim, do katerih pa je prišlo po uveljavitvi Konvencije. Kakršnakoli obveznost države iz dogodka je namreč izvedena iz dogodka samega, ta pa zaradi časovne nepristojnosti za Sodišče »ne obstaja«. Ker torej dogodek kot takšen »ne obstaja«, Sodišče tudi nima v zvezi z njim kaj preiskovati.

117. Sodišče je takšno stališče zavzelo npr. v zadevah *Moldovan in drugi in Rostas in drugi proti Romuniji* z dne 21. marca 2001, št. 41138/98 in 64320/01, *Voroshilov proti Rusiji* z dne 8. decembra 2005, št. 21501/02 in *Kadiķis proti Latviji* (sklep), št. 47634/99, z dne 29. junija 2000.

118. V zvezi s kršitvijo 1. člena Protokola 1 glede Ane Mezge pa Vlada še dodatno pojasnjuje ugovor *ratione temporis*.

119. Pritožnica Ana Mezga v pritožbi zatrjuje, da ji je bila kršena pravica do mirnega uživanja lastnine, saj naj bi bila prikrajšana za 6 mesecev dopusta za nego in varstvo otroka in nadomestila osebnega dohodka, kar naj bi ji pripadlo ob rojstvu otroka Enesa Husića dne 26.04.1992 (rojstni datum otroka je razviden iz izpiska rojstne matične knjige, ki ga je priložila pritožnica). Po lastnih navedbah naj bi bila upravičena do 15 mesecev porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka.

120. Iz Samoupravnega sporazuma o porodniškem dopustu (Ur. list SRS št. 36/87, 36/88 in 23/89), ki je urejal področje porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka v času, relevantnem za pritožnico, izhaja, da pripada upravičenki do porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka dopust v trajanju do 15 mesecev otrokove starosti, če neguje in varuje težje telesno ali duševno prizadetega otroka. Sicer traja porodniški dopust skupaj z dopustom za nego in varstvo otroka 365 dni. Glede na navedbo pritožnice, da je bila upravičena do 15 mesecev porodniškega dopusta, naj bi porodniški dopust skupaj z dopustom za nego in varstvo otroka trajal do 26.07.1993. Iz listinske dokumentacije izhaja, da je pritožnica nadomestilo osebnega dohodka prejela do 30.11.1992.

121. V času, ko naj bi pritožnica koristila porodniški dopust, Konvencija še ni veljala. Domnevna kršitev Konvencije, ki jo zatrjuje pritožnica, torej izguba dopusta za nego in varstvo otroka in nadomestila osebnega dohodka, je izrazito enkratno in časovno omejen dogodek, ki je trajal od 01.12.1992 do najkasneje 26.07.1993 (ker ni jasno, ali je imela pravico do podaljšanega dopusta za nego in varstvo otroka, kajti njenih navedb o tem se zaradi spremenjenih pristojnosti vodenja evidenc ni dalo preveriti). Namen dopusta za nego in varstvo otroka je namreč ta, da se zagotovi najboljša oskrba rojenemu otroku, to je oskrba s strani matere, v obdobju enega leta oziroma, kadar je to potrebno, 15 mesecev po njegovem rojstvu. To obdobje naj bi se za pritožnico in njenega otroka končalo najkasneje 26.07.1993 (če drži navedba o tem, da je bila upravičena do podaljšanega dopusta za nego in varstvo otroka). Glede na to so navedbe pritožnice, ki se nanašajo na dejstva in postopke pred tem datumom, *ratione temporis* nezdružljive z določbami Konvencije.

C. Predhodni ugovor neizčrpanja notranjih pravnih sredstev

122. Vlada opozarja, da pritožniki pred vložitvijo pritožbe **niso izčrpali notranjih pravnih sredstev**, in s tem tudi odgovarja na izrecno postavljeno vprašanje Sodišča pod št. 1 (*»Ali so pritožniki izčrpali vsa učinkovita notranja pravna sredstva v zvezi s svojimi pritožbami po 8. členu Konvencije in 1. členu Protokola št. 1, kot to zahteva prvi odstavek 35. člena Konvencije?«*).

123. Skladno s sodno prakso Sodišča je potrebno s Konvencijo varovane pravice uveljavljati najprej pred pristojnimi domačimi sodišči, vsaj glede bistva in v skladu z ustreznimi zahtevami domače zakonodaje (glej npr. sodba z 20.09.1993 v zadevi *Saidi proti Franciji*, par. 38). Namen 35. člena Konvencije je usmerjen k temu, da imajo pogodbenice stranke možnost, da preprečijo ali odpravijo zatrjevane kršitve, še preden so te predložene organom, določenim s Konvencijo. Posledica tega je, da se države niso dolžne zagovarjati pred mednarodnimi institucijami, preden so bile izčrpane možnosti, da se zadeva obravnava v okviru njihovega pravnega sistema.

124. Glede na nacionalne sisteme varovanja človekovih pravic so mehanizmi, ki jih ustanavlja Konvencija, subsidiarni, zato mora biti pritožba, če naj bo kasneje predložena Sodišču, vsaj v vsebinskem smislu vložena pred pristojnim domačim organom in v skladu s formalnimi pogoji in časovnimi omejitvami, določenimi v domačem pravu (glej npr. sodbo z dne 28.07.1999 v zadevi *Selmouni proti Franciji*, par. 74). Navedeno pravilo temelji na domnevi, izraženi v 13. členu Konvencije, to je, da v okviru domačega pravnega sistema za zatrjevano kršitev obstoji učinkovito pravno sredstvo.

125. Kot učinkovita pravna sredstva pa je v smislu 35. člena Konvencije mogoče šteti tista pravna sredstva, ki se nanašajo na zatrjevane kršitve in so na razpolago tako v teoriji kot praksi in zadostna za odpravo domnevne kršitve pravice, kot tudi za zagotovitev zadoščenja pritožnikom za zatrjevano kršitev pravic.

126. V zvezi z ugovorom izčrpanja notranjih pravnih sredstev pa bi Vlada rada opozorila na že ustaljeno sodno prakso Sodišča, skladno s katero je breme dokaza, da je pritožnik v relevantnem času - tako v teoriji kot v praksi - imel na razpolago domače pravno sredstvo, sicer na strani tožene države pogodbenice. Vendar pa je, potem ko je temu dokazu zadoščeno, na strani pritožnika breme, da dokaže, da je notranje pravno sredstvo bodisi izčrpal, bodisi da je bilo neprimerno ali neučinkovito v konkretnih okoliščinah zadeve, bodisi da so obstajale posebne okoliščine, ki ga opravičujejo izpolnitve te zahteve (tako izrecno v sodbah naslovnega Sodišča z dne 8. februar 2007, *Švarc in Kavnik proti Sloveniji*, pritožba št. 75617/01; para. 26; *Lukenda proti Sloveniji*, pritožba št. 23032/02, sodba z dne 6. oktober 2005, para. 43 in 44; *Akdivar in drugi proti Turčiji*, pritožba št. 99/1995/605/693, sodba z dne 16. september 1996).

127. Takoj na začetku je treba ugotoviti, katero ravnanje države naj bi pomenilo kršitev, ki naj bi pritožnike prikrajšala za njihove konvencijsko varovane pravice. V zvezi z vsemi zatrjevanimi kršitvami konvencijskih pravic Vlada poudarja, da je osnovna točka celotne zadeve časovno umeščena v februar 1992, ko so se **trenutno stekli pogoji** iz drugega odstavka 81. člena ZTUJ. Pritožniki sicer menijo, da je »nezakoniti izbris« tisti, ki jih je posledično prikrajšal za njihove konvencijsko varovane pravice, vendar pa Vlada poudarja, da bistvo problema ni v prenosu iz registra stalnega prebivalstva v evidenco tujcev brez urejenega statusa, pač pa v tem, da si pritožniki niso pridobili dovoljenja za prebivanje

skladno z ZTUJ, pri čemer je bil prenos iz ene v drugo evidenco zgolj posledica tega dejstva (o tem glej več v nadaljevanju v odstavkih 157 *et seq.*). **Vpis v register stalnega prebivalstva ima zgolj deklaratorno naravo, kar pomeni, da vpis sam po sebi ne pomeni dovoljenja, da sme tujec prebivati v državi, pač pa je - ravno nasprotno - vpis v register stalnega prebivalstva posledica tega, da je tujec v državi pridobil dovoljenje za stalno prebivanje.**

128. Pri tem Vlada poudarja, da je ravnala legalno in legitimno: legalno, ker je delovala v skladu z zakonodajo, ki je natančno predpisovala (ugodne) pogoje za pridobitev državljanstva za državljane drugih republik, ki so bili njeni prebivalci, za ostale pa je bila predvidena dolžnost ureditve statusa tujca v novo nastali državi; in legitimno, ko je ob vzpostavitvi nove države vzpostavljala državljansko telo, pri čemer je postavila razumno dolg rok šest mesecev za možnost vložitve prošnje za pridobitev državljanstva oziroma osem mesecev za ureditev dovoljenja za prebivanje tujca.

129. Tako Vlada meni, da **bi moralo biti izčrpano notranje pravno sredstvo glede pridobitve dovoljenja za prebivanje na območju novo nastale države.** Vlada poudarja, da bi bili morali pritožniki v upravnem postopku najprej izčrpati možnost pridobitve dovoljenja za (stalno) prebivanje. To je po njenem prepričanju učinkovito pravno sredstvo, preko katerega bi posledično dosegli tudi uraden vpis svojega bivanja v državi in preprečili dogodke, ki jih sami navajajo kot kršitev svojih zavarovanih pravic iz Konvencije.

130. Treba je torej najprej ugotoviti, ali so pritožniki vložili prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, nato pa, za pritožnike, ki so že pridobili dovoljenje za stalno prebivanje z veljavnostjo od izdaje naprej, kaj so - če so - ukrenili v zvezi z odločbo št. U-I-246/02 Ustavnega sodišča (Ur. list RS, št. 3672003 z dne 16.04.2003). S to odločbo je Ustavno sodišče - med drugim, v 8. točki - odločilo, da mora MNZ **po uradni dolžnosti izdati dopolnilne odločbe o ugotovitvi stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji od 26.02.1992 dalje.** Gre za dopolnilne odločbe, ki naj bi bile izdane osebam, ki so na podlagi ZUSDDD, na podlagi ZTUJ ali na podlagi ZTUJ-1 (Zakona o tujcih, Ur.list RS, št. 61/99) pridobile dovoljenje za stalno prebivanje.

131. Mustafa Kurić, Velimir Dabetić, Ljubinka Ristanović in Tripun Ristanović **niso nikoli zaprosili za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje.** Sicer je Velimir Dabetić vložil tožbo zaradi molka organa (ker ni bila izdana dopolnilna odločba po 8. točki odločbe Ustavnega sodišča iz leta 2003), ki pa je bila zavržena, ker ni bila izpolnjena predpostavka iz 8. točke odločbe o tem, da mora oseba imeti izdano osnovno odločbo - dovoljenje za prebivanje.

132. Ana Mezga in Ilfan Sadik Ademi sta vložila prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, pri čemer je bila Ademijeva zavržena 26.05.2005 (ker ni dokazal, državljan katere države je), v zadevi Mezga pa je bil postopek ustavljen 06.12.2004 zaradi nesodelovanja stranke (ni predložila dodatnih dokazov, ki jih je upravni organ zahteval). V tridesetih dneh po vročitvi odločbe v upravnem postopku sta navedena pritožnika imela možnost sprožiti upravni spor, torej vložiti tožbo zoper odločbo na Upravno sodišče, vendar tega nista storila. Iz dopisa Upravnega sodišča RS izhaja, da v njihovih vpisnikih ni evidentiranega nobenega upravnega spora, ki bi ga sprožil kateri od navedenih dveh pritožnikov. Ta dva pritožnika torej **nista sprožila upravnega spora.**

133. Dva pritožnika – Ali Berisha in Zoran Minić – sta za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje zaprosila, vendar jima ni bilo ugodeno in sta **sprožila upravni spor, ki pa še ni končan.**

134. Dovoljenje za stalno prebivanje na podlagi ZUSDDD ali Zakona o tujcih je že izdano trem pritožnikom: to so Milan Makuc, Ljubomir Petreš in Jovan Jovanović. Dovoljenje za stalno prebivanje jim je bilo izdano od datuma izdaje naprej, saj gre za konstitutiven akt, ni pa jim bila izdana dopolnilna odločba o ugotavljanju stalnega bivanja v smislu 8. točke zgoraj omenjene odločbe Ustavnega sodišča odločbe.

135. **V primeru pritožnikov, ki še nimajo izdanega dovoljenja za stalno prebivanje** (štirje od njih nikoli niso zaprosili za njegovo izdajo), je učinkovito pravno sredstvo upravni postopek: najprej prošnja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje pri upravni enoti, če želijo pridobiti dovoljenje za stalno prebivanje po ZTUJ, če želijo pridobiti dovoljenje za stalno prebivanje po ZUSDDD, pa prošnja za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje pri MNZ. Zoper morebitno neugodno odločitev upravne enote imajo možnost vložiti pritožbo v roku 15 dni na MNZ, nato pa še možnost v roku 30 dni po vročitvi odločbe MNZ sprožiti upravni spor pri Upravnem sodišču Republike Slovenije. Zoper neugodno odločitev MNZ v postopku izdaje dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD imajo možnost, da v roku 30 dni od vročitve odločbe sprožijo upravni spor pri Upravnem sodišču Republike Slovenije. V obeh primerih na drugi stopnji odloča Vrhovno sodišče. Zoper morebitno neugodno odločbo Vrhovnega sodišča je v primeru kršitve z Ustavo zajamčenih pravic (v primerljivih primerih so pritožniki navajali kršitev načela enakosti iz 14. člena Ustave) v nadaljevanju možna ustavna pritožba na Ustavno sodišče, pri čemer ima to sodišče poleg kasatoričnih tudi reformatorična pooblastila.

136. Ustavno sodišče je poleg presoje ustavnosti in zakonitosti v zvezi s t.i. »izbrisanimi« večkrat odločalo tudi o zatrtih kršitvah ustavnih pravic teh oseb, ki so jih uveljavljale z ustavno pritožbo. Pri tem je v nekaj primerih ugotovilo kršitev z Ustavo varovanih pravic in ustrezno ukrepalo ter tudi naložilo upravnemu organu, kako naj ravna. Tako je npr. v odločbi št. **Up-60/97 (dokazilo B12)** 15.07.1999 odločilo, da se odpravijo sodbe sodišč in odločbe MNZ, upravni enoti pa naložilo vpis pritožnikov do sprejema zakona, ki bo uredil status državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (to je bil ZUSDDD), oziroma do poteka v njem določenih rokov, v register stalnih prebivalcev Republike Slovenije. Z odločbo št. **Up-333/96 (dokazilo B13)** je 01.07.1999 odločilo, da se odpravijo sodbe in odločbe ter da je upravna enota dolžna pritožnika do sprejema zakona, ki bo uredil status državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji, oziroma do poteka v njem določenih rokov, ponovno vpisati v register stalnih prebivalcev Republike Slovenije in mu za ta čas izdati vozniško dovoljenje.

137. Pri odločitvi v teh dveh primerih je **Ustavno sodišče upoštevalo svojo odločbo U-I-284/94 z dne 04.02.1999 in na ta način zapolnilo pravno praznino**, ki je nastala, ker zakonodajalec še ni spremenil določb zakona, za katerega je Ustavno sodišče v tej odločbi ugotovilo, da je v neskladju z Ustavo. Tudi v več drugih primerih je v zadevah, ki so se na različnih področjih nanašale na državljane drugih republik, ki so bili preneseni v register tujcev, razveljavilo odločitve upravnih organov ali/in sodišč in zadeve vrnilo v ponovno odločanje oziroma sojenje. Pri tem je tem organom dalo napotke, kako ravnati, da bodo spoštovane ustavne pravice.

138. Tako je npr. v zadevi št. **U-304/01** po razveljavitvi sodb in odločbe MNZ upravnemu organu naložilo, da bo moral v novem postopku glede pogoja znanja jezika uporabiti predpis,

veljaven v času vložitve vloge, in ne tistega, veljavnega ob odločanju o njej (ker je zaradi zelo dolgega trajanja odločanja prišlo vmes do poostitve pogojev glede znanja jezika).

139. Zlasti pa je glede na odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-246/02 (s katero je to ugotovilo neskladnost nekaterih določb ZUSDDD z Ustavo, razveljavilo trimesečni rok iz drugega odstavka 2. člena ZUSDDD za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje, naložilo zakonodajalcu odpravo neskladnosti v roku šestih mesecev in naložilo MNZ izdajo dopolnilnih odločb o ugotovitvi stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji od 26.02.1992 dalje za tiste osebe, ki jim je bilo po ZTUJ, ZUSDDD ali ZTUJ-1 že izdano dovoljenje za stalno prebivanje) pomembna odločba po ustavni pritožbi v zadevi št. **Up-211/04** (Ur.list RS, št. 28/2006) – **dokazilo B14**. Po razveljavitvi sodb Vrhovnega sodišča in Upravnega sodišča in vrnitvi Upravnemu sodišču v novo odločanje, v katerem naj to sodišče ustrezno oceni pravni pojem iz 1. člena ZUSDDD »dejanskega življenja v Republiki Sloveniji od 23.12.1990 dalje«, je Ustavno sodišče pri tem zlasti poudarilo, da **dejstvo, da zakonodajalec z odpravo neskladnosti ZUSDDD zamuja, ni ovira za odločanje o konkretni zadevi**. Ocenilo je torej, da lahko Upravno sodišče – ob upoštevanju napotkov Ustavnega sodišča iz odločbe št. U-I-246/02 – kljub nespremenjeni zakonodaji odloči o zadevi.

140. Iz navedenega izhaja, da so lahko prizadete osebe po tem, ko je že nastala obveznost zakonodajalca za sprejem ustrezne zakonodaje iz 7. točke odločbe št. U-I-246/02, z individualno ustavno pritožbo učinkovito zavarovale svoje z Ustavo varovane pravice.

141. Pri tem je nujno poudariti tudi dejstvo, da ima Ustavno sodišče glede na 60. člen ZUSTS možnost, da v primerih, ko je to nujno zaradi odprave posledic, ki so na podlagi odpravljenega posamičnega akta že nastale ali če to terja narava ustavne pravice oziroma svoboščine, in če je na podlagi podatkov v spisu možno odločiti, samo odloči o sporni pravici oziroma svoboščini. Gre za **načelo polne jurisdikcije**, ki ga Ustavno sodišče uporabi, kadar oceni, da je to nujno potrebno za zavarovanje temeljnih pravic in svoboščin. V takem primeru, če le okoliščine primera to dopuščajo, Ustavno sodišče lahko samo odloči in uporabi svojo pristojnost iz 60. člena ZUSTS. Več primerov takih odločitev je s področja prekrškov (npr. v zadevah št. **Up-371/03**, **Up-419/03**, **Up-1062/05**) – **dokazila od B15 do B17**, pa tudi npr. v zadevi št. **Up-171/95** (**dokazilo B18**), ki se je nanašala na uveljavljanje pokojnine nekdanjega pripadnika JLA, ko je Ustavno sodišče razveljavilo sodbe sodišč in odločitve SPIZ ter odločilo, da pritožniku pripada akontacija vojaške pokojnine po Odloku o izplačevanju akontacij vojaških pokojnin.

142. V primeru pritožnikov, ki jim je že bilo izdano dovoljenje za stalno prebivanje (trije od enajstih), Vlada poudarja, da prav tako ni bilo izčrpano notranje pravno sredstvo – tožba zaradi molka organa. Res je tem trem pritožnikom bilo izdano dovoljenje na podlagi ZUSDDD, ZTUJ ali ZTUJ-1, in sicer od datuma izdaje naprej, ni pa jim bila izdana dopolnilna odločba o ugotavljanju stalnega bivanja v smislu 8. točke odločbe št. U-I-246/02 Ustavnega sodišča.

143. Vendar pa je v primeru, ko upravni organ opusti svoje dolžno ravnanje, v notranjem pravu predvideno pravno sredstvo, s katerim je mogoče uveljaviti svojo pravico. Na podlagi 33. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/2006, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUS-1) je namreč mogoče s tožbo zahtevati tudi izdajo oziroma vročitev upravnega akta (tožba zaradi molka). Praktično identično določbo je v 31.

členu vseboval prej veljavni Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 50/97, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUS).

144. Navedeni trije pritožniki bi bili torej lahko, ker jim ni bila izdana dopolnilna odločba iz 8. točke omenjene odločbe Ustavnega sodišča, zahtevali njeno izdajo. Na čas pridobitve dovoljenja za stalno prebivanje se veže rok za izdajo dopolnilne odločbe, saj so se takrat stekli pogoji za njeno izdajo, ki jih 8. točka odločbe št. U-I-246/02 Ustavnega sodišča predpisuje (zadnji izpolnjeni pogoj predstavlja izdaja dovoljenja za stalno prebivanje). Milanu Makucu je bilo dovoljenje za stalno prebivanje vročeno 28.07.2006, Ljubomiru Petrešu 22.01.2007 in Jovanu Jovanoviću 08.01.2007. Po 222. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list RS, št. 80/99, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZUP) bi bil moral biti postopek pri upravnem organu zaključen najkasneje dva meseca po dnevu, ko je posamezni pritožnik prejel dovoljenje za stalno prebivanje. Ker jim do tega dne ni bila izdana dopolnilna odločba v smislu 8. točke odločbe št. U-I-246/02 Ustavnega sodišča, so pritožniki tako imeli na voljo tožbo zaradi molka organa (MNZ).

145. V podobni zadevi (U 38/2002) je Upravno sodišče RS naložilo MNZ, naj »odloči o tožnikovem stalnem prebivanju v Republiki Sloveniji od 26.02.1992 do pridobitve stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji« (ki ga je v tem konkretnem primeru stranka pridobila v istem predhodno izpeljanem upravnem postopku z dnevom 29.03.2002). Upravno sodišče navaja, da mora MNZ osebam, na katere se 8. točka odločbe št. U-I-246/02 Ustavnega sodišča nanaša, neposredno na podlagi 8. točke navedene odločbe izdati dopolnilne odločbe, seveda če te osebe izpolnjujejo vsebinske pogoje, navedene v citirani odločbi. V primeru, da MNZ ne ravna v skladu s sodbo Upravnega sodišča, ima stranka možnost, da v skladu z ZUS-1 vloži ponovno tožbo (*dokazilo B19*).

146. **V zvezi s specifično kršitvijo 1. člena Protokola št. 1 (mirno uživanje lastnine), ki se nanaša na štiri pritožnike**, ki naj bi jim bili »zamrznjeni« prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in eno pritožnico, ki naj bi bila prikrajšana pri uživanju nadomestila osebnega dohodka v času dopusta za nego in varstvo otroka v času od 01.12.1992 do najkasneje 26.07.1993, Vlada poudarja, da notranja pravna sredstva prav tako niso bila izkoriščena.

147. Glede vprašanja, ali je bila pritožnikom kršena pravica do mirnega uživanja lastnine, ker ne morejo uveljavljati pravice do pokojnine, Vlada poudarja, da je pravica do pokojnine nezastarljiva in neodtujljiva in da imajo pritožniki možnost uveljavljati pravico do pokojnine, če izpolnjujejo pogoje za upokožitev po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. list RS, št. 106/99, s spremembami in dopolnitvami, v nadaljevanju: ZPIZ-1), saj jim pokojninska doba ni bila nikoli izbrisana iz matične evidence, ki se vodi pri Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje RS (v nadaljevanju: zavod).

148. ZPIZ-1 določa, da se za postopke uveljavljanja pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku, če pravila postopka niso določena že v samem zakonu. Pred letom 1992 so bila pravila uveljavljanja pravic določena s posebnim samoupravnim postopkom, ki ga je v obliki pravilnika sprejela takratna skupščina Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji. Postopek za uveljavljanje pravic do pokojnine je bil urejen s Pravilnikom o postopku za uveljavljanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Ur. list SRS, št. 47/86), ki je v svojem 25. členu določal, da se postopek za ugotovitev posameznih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja uvede na zahtevo

zavarovanca in je uveden, ko skupnost prejme zahtevo. Sedanji zakon izrecno določa, da lahko na podlagi zahtevka pri zavodu uveljavi pravico iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja oseba, ki je bila **kadarkoli** zavarovana pri zavodu, in to tudi tedaj, ko gre za pravice na podlagi mednarodnih sporazumov. O pravicah iz obveznega zavarovanja odloča na prvi stopnji enota zavoda, kjer je bil zavarovanec zavarovan, na drugi stopnji pa posebna enota na sedežu zavoda. Sodno varstvo je v obliki socialnega spora zagotovljeno pri Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani. Postopek se vedno začne na zahtevo zavarovanca oziroma upravičenca ali zakonitega zastopnika; če gre za pravice iz invalidskega zavarovanja, pa tudi na predlog oziroma zahtevo zavarovančevega osebnega zdravnika ali zdravniške komisije.

149. Kot je razvidno iz listinske dokumentacije (*dokazilo B20- dopis zavoda z 18.10.2007, dokazilo B21 – dopis zavoda z 08.10.2007 in dokazilo B22 – dopis zavoda z dne 29.10.2007*), ni nihče od pritožnikov nikoli na zavod, ki je izključni nosilec obveznega pokojninskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, vložil zahteve za pridobitev pravice do pokojnine. Če bi bil vložil zahtevo za pridobitev pravice do pokojnine, bi bil zavod izdal ustrezno odločbo. Po izdaji odločbe bi imeli pritožniki možnost vložiti pritožbo na organ druge stopnje, v nadaljevanju pa tudi tožbo na Delovno in socialno sodišče. Ker pritožniki pri zavodu niso podali niti zahteve za pridobitev pravice do pokojnine, torej niso izčrpali domačih pravnih sredstev za uveljavitev svoje pravice.

150. Na predlog osebnega zdravnika pritožnika Milana Makuca s 01.02.2007 je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije, Območna enota Koper 20.09.2007 izdal pritožniku odločbo, da se pritožnika razvrsti v I. kategorijo invalidnosti zaradi posledic bolezni in da ima pravico do invalidske pokojnine od 03.09.2007 dalje. To je bil prvi postopek, ki se je v zvezi s pravico pritožnika Milana Makuca vodil na zavodu in se je zaključil z izdajo odločbe, ki pa še ni pravnomočna. Z zavoda so tudi sporočili, da bi bili pritožnikovo prošnjo obravnavali že prej, če bi jo bil vložil (glej dokazilo B2).

D. Predhodni ugovor nesprejemljivosti *ratione materiae*

151. Nadalje Vlada pripominja, da je urejanje področja državljanstva in prebivanja po praksi Sodišča načeloma izvzeto iz dometa Konvencije in ga države pogodbenice urejajo samostojno. Zaradi tega je presoja zakonodaje in konkretnih ravnanj, ki se nanašajo na pridobitev državljanstva ali dovoljenja za prebivanje, *ratione materiae* izven dometa Konvencije. Ne Konvencija ne protokoli, ki jo dopolnjujejo, namreč nikjer ne zagotavljajo pravice do pridobitve ali ohranitve določenega državljanstva; prav tako ne zagotavljajo pravice tujca do vstopa v državo, do bivanja v njej oziroma do pravice, da ostane na njenem ozemlju (gl. med drugim zadevo *Üner proti Nizozemski* [VS], št. 46410/99, odstavek 54, ESČP 2006-..., *Chahal proti Združenemu kraljestvu*, sodba s 15. novembra 1996, *Poročila* 1996-V, str. 1853, odstavek 73). Poleg tega tudi ni mogoče iz sodne prakse Sodišča izpeljati zaključka, da 8. člen Konvencije nalaga državi pogodbenici obveznost, da zagotovi na svojem ozemlju združitve družine, ali obveznost, da se nedržavljanu zagotovi pravico do izbire najprimernejšega kraja za prebivanje družine (*Ahmut proti Nizozemski*, sodba z 28. novembra 1996, *Poročila o sodbah in sklepih* 1996-VI, str. 2033, odstavek 71). Na vse to opozarja tudi Sodišče samo v delnem sklepu o sprejemljivosti (odstavki 160 in naslednji).

152. Pri tem že na tem mestu, pred vsebinskimi ugovori, Vlada poudarja razliko med pridobitvijo dovoljenja za stalno prebivanje tujca, ki je za tujca podlaga za njegov vnos v register stalnega prebivalstva, in med samim aktom poslovanja, s katerim se v register zgolj zavede dejstvo, da je tujec pridobil pravico do stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji posledično pa obveznost prijave prebivališča, kar se je zgodilo z izdajo dovoljenja za prebivanje. Zato Vlada že tu poudarja, da obstaja vzročna zveza med dejstvom, da pritožniki niso vložili zahteve za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje, ter posledično situacijo pritožnikov - ne pa med prenosom iz enega registra v drugi register ter to isto situacijo. Pri tem je iz pritožbe razvidno, da pritožniki zamenjujejo oba pojma, ko navajajo, da so z izgubo »stalnega prebivališča« »izbrisani« po navedbah pritožnikov kar na lepem v pravnem smislu postali »tujci brez dovoljenja za bivanje« - str. 11 pritožbe v italijanskem jeziku; »perdendo la »residenza permanente«, i »cancellati« si sono di punto in bianco trovati ad essere legalmente degli »stranieri senza permesso di soggiorno«; angleška različica pritožbe na str. 7 - del, ki kaže na nerazumevanje obeh institutov, pa povzema: »since their permanent residence addresses and permits were revoked, the erased in the legal sense, over night became »illegal« aliens, ...«. Če se pritožbo razume kot očitek državi, da pritožnikom ni priznala pravice do dovoljenja za stalno prebivanje, je treba poudariti, da je v tem pritožba *ratione materiae* neskladna z določbami Konvencije.

153. Če pa pritožniki trdijo, da jim je bilo dovoljenje za stalno prebivanje odvzeto, očitno napačno razumejo oba pojma (dovoljenje za stalno prebivanje in vpis v register stalnega prebivalstva), saj dovoljenja za stalno prebivanje do osamosvojitve Republike Slovenije nikoli niso imeli. Za kaj takega, dokler so bili državljani SFRJ, tudi ni bilo potrebe, v samostojni državi Republiki Sloveniji pa za njegovo izdajo niso zaprosili oziroma so zaprosili bistveno kasneje.

154. Res sicer Sodišče v delnem sklepu o sprejemljivosti navaja nekatere primere iz svoje sodne prakse, ko lahko v določenih okoliščinah arbitrarno zanikanje državljanstva vpliva na pravice pritožnika. Vendar pa ta primera (*X. proti Avstriji*, št. 5212/71, Sklep Komisije s 5. oktobra 1972, Decisions and Reports (DR) 43, str. 69; *Karassev proti Finski* (sklep), št. 31414/96, ESČP 1999-II) z obravnavano zadevo nista primerljiva. Poleg tega Vlada poudarja, da v obravnavani zadevi **nobenemu od pritožnikov ni bila arbitrarno zanikana pravica do državljanstva**, torej ne pravica do dotedanega republiškega državljanstva matične republike in tudi ne pravica do pridobitve drugega državljanstva, to je državljanstva samostojne Republike Slovenije. Za državljanstvo države, v kateri so takrat pritožniki prebivali, namreč v tistem času nobeden od njih niti ni zaprosil. Prav tako jim **ni bila zanikana pravica do stalnega prebivališča**, saj za pridobitev dovoljenja za stalno prebivanje niso zaprosili ne takrat, nekateri izmed njih pa celo nikoli kasneje. Še vedno so lahko prebivali na istem naslovu stalnega prebivališča, le ustreznega dovoljenja za to niso imeli. Ker nikakor ni mogoče pričakovati od države, da bo svoje prebivalce »novačila« v državljanstvo, pač pa se, nasprotno, od prebivalcev v tem smislu pričakuje neko razumno avtonomno aktivnost, je presoja položaja pritožnikov *ratione materiae* nezdružljiva s Konvencijo. Ravno iz primera treh pritožnikov, ki jim je bilo izdano dovoljenje za stalno prebivanje (Milan Makuc, Ljubomir Petreš in Jovan Jovanović) pa je razvidno, da tudi pri izdaji dovoljenja za stalno prebivanje ni šlo za nikakršno arbitrnost, pač pa za presojo, ali okoliščine posameznega primera ustrezajo zakonsko določenim pogojem za pridobitev takega dovoljenja, seveda tudi ob upoštevanju duha odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-246/02 (glej odstavek 139 zgoraj).

E. Predhodni ugovor očitne neutemeljenosti pritožbe

155. Iz že navedenih razlogov je mogoče uveljavljati tudi predhodni ugovor očitne neutemeljenosti pritožbe, saj iz očitanih dejanj, ki naj bi predstavljala kršitev Konvencije, že na prvi pogled izhaja, da pritožnikom ni bila kršena nobena izmed pravic, ki jih ščiti Konvencija.

F. Predhodni ugovor pomanjkanja statusa žrtve

156. V zvezi s pritožniki, ki so že pridobili dovoljenje za stalno prebivanje (Milan Makuc, Ljubomir Petreš in Jovan Jovanović), Vlada opozarja, da je tudi vprašljiv njihov status žrtve v smislu 34. člena Konvencije.

III. ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE IN PROTOKOLOV

A. Ali je zaradi splošne situacije pritožnikov in zaradi nespoštovanja odločbe Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003 prišlo do kršitve pravice pritožnikov do zasebnega in družinskega življenja v nasprotju z 8. členom Konvencije? Kakšen je učinek odločbe Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003 na pravice pritožnikov? (vprašanje št. 4)

157. Pritožniki v pritožbi navajajo, da se je v okviru SFRJ »stalno prebivališče« pridobilo skorajda samodejno v kraju običajnega prebivanja. »Stalno prebivališče« naj bi bilo tudi ključ za uživanje ekonomskih in socialnih pravic, saj naj bi preko tega postal človek »državljan« v pravem pomenu besede. »Stalno prebivališče« naj bi bilo lahko podeljeno tudi tujcem, s čimer naj bi jim bile dane državljanske pravice (razen volilne pravice) državljanov SFRJ (vse na str. 7 pritožbe).

158. Z navedbo pritožnikov, da se je v okviru SFRJ stalno prebivališče pridobilo samodejno, se ni mogoče v celoti strinjati. Za prijavo stalnega prebivališča je moral občan predložiti dokazilo o odjavi prejšnjega stalnega prebivališča. Prijava oziroma odjava prebivališča je torej predstavljala obveznost občana (državljana SFRJ), upravni organ pa je imel pravico zavrniti prijavo stalnega prebivališča, če je ugotovil, da podatki v prijavi niso resnični, kar pa je storil z ustreznim upravnim aktom. Nikoli pa ni veljalo, da bi stalno prebivališče avtomatično pridobili tudi tujci, pač pa je tujec moral pridobiti, da se je mogel prijaviti, dovoljenje za stalno prebivanje. Na to kaže tudi prehodna določba tretjega odstavka 82. člena ZTUJ o tem, da dovoljenja za stalno prebivanje, izdana po Zakonu o gibanju in prebivanju tujcev (Uradni list SFRJ, št. 56/80, 53/85, 30/89 in 26/90) veljajo še naprej za vse tujce, ki so imeli ob uveljavitvi tega zakona stalno prebivališče na območju Republike Slovenije.

159. V zvezi s stalnim prebivanjem Vlada opozarja na **distinkcijo med pravnima pojmomoma, ki se v obravnavani zadevi nepravilno uporabljata**. Očitno je, da pritožniki ne prepoznajo razlike med dovoljenjem za stalno prebivanje in prijavo stalnega prebivališča. Prav zamenjevanje pojmov »dovoljenje za stalno prebivanje« (residence permit) in »prijava stalnega prebivališča« vodi v napačno pojmovanje pritožnikov o obsegu pravic, ki naj bi jim

šle, ter o kršitvi, ki da se jim je zgodila. Prav v nerazumevanju bistvene razlike med obema pojmomoma leži srž celotne zadeve, kot je bila predložena Sodišču. **Razumevanje razlike med dovoljenjem za stalno prebivanje in prijavo stalnega prebivališča je za zadevo takó bistvenega pomena in celo odločujoče, posledično pa pokaže tudi neupravičenost uporabe izrazov »izbris« oziroma »izbrisani«.**

160. Dovoljenje za bivanje (tako stalno kot začasno) je konstitutiven akt, s katerim se tujcu dovoli prebivati na ozemlju države. Dejstvo, da je bilo izdano dovoljenje, je tisto, ki tujcu sploh daje pravico do (daljšega) bivanja v drugi državi. Ureditev bivanja tujcev preko sistema dovoljenj za prebivanje poznajo vse države.

161. Tudi v okviru Evropske unije je bivanje državljanov Unije in njihovih družinskih članom urejeno in ne velja avtomatično dovoljenje za gibanje in prebivanje na območju celotne unije. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC za državljane Unije tako zahteva dovoljenje za prebivanje za družinske člane državljanov Unije, če niso tudi sami državljani ene od držav članic Unije. Tudi za državljane Unije pa sme država članica gostiteljica sprejeti ureditev, po kateri morajo državljani druge države članice tako svoje bivanje evidentirati (čl. 8 Direktive). V primeru stalnega prebivanja za družinske člane državljanov Unije, ki sami niso državljani Unije, velja, da se jim izda dovoljenje za stalno prebivanje, in sicer na podlagi njihove vloge (čl. 20 Direktive). Za osebe, ki niso državljani Unije, je bivanje v državi članici Unije možno le na podlagi dovoljenja za prebivanje – bodisi dovoljenja za začasno bodisi dovoljenja za stalno prebivanje.

162. Prijava prebivališča je v nasprotju z dovoljenjem za prebivanje le **akt poslovanja organa**, ki v ustreznem registru evidentira naslov posameznika, kjer ta dejansko prebiva, in ga prijavi na podlagi izdanega dovoljenja za prebivanje. **Pomeni zgolj poočitbo dejstva, da ima določena oseba pravico bivati na določenem naslovu.** Prijava prebivališča je tako zgolj posledica dejstva, da je tujec pridobil dovoljenje za prebivanje in kot taka ne konstituira nobene pravice.

163. V nasprotju s tujci državljani lastne države niso dolžni pridobiti dovoljenja za bivanje, pač pa svoje bivanje zgolj prijavijo v skladu s trenutno veljavno zakonodajo (do leta je bil ta predpis ZENO; od leta 2001 dalje pa Zakon o prijavi prebivališča (Ur.list RS, št. 9/2001, v nadaljevanju: ZPPREB). Po ZENO je bil vpis v register stalnega prebivalstva mogoč za državljane na podlagi zgolj prijave, za tujce pa je do ZPPREB prijavo prebivališča urejal ZTUJ na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja za stalno prebivanje.

164. Da pritožniki napačno razumejo situacijo, kaže tudi navedba na str. 10 pritožbe (italijansko besedilo), ko navajajo, da so bile številne socialne pravice v nekdanji SFRJ, tako kot tudi še v Republiki Sloveniji, povezane z »dovoljenjem za stalno prebivanje«. Pritožniki namreč omenjajo dovoljenje za stalno prebivanje v SFRJ, kjer ga kot njeni državljani nikoli niso potrebovali. Dovoljenje za stalno prebivanje se je namreč lahko izdalo samo državljanom drugih držav, ne pa državljanom posameznih republik znotraj federalne države.

165. Vlada ponovno izpostavlja po njenem prepričanju enega od bistvenih stavkov pritožbe, ki kaže na nerazjasnjenost pojmov: **pritožniki navajajo, da so z »izgubo »stalnega**

prebivališča« »izbrisani« po navedbah pritožnikov kar na lepem v pravnem smislu postali »tujci brez dovoljenja za bivanje« (str. 11 pritožbe v italijanskem jeziku; »perdendo la »residenza permanente«, i »cancellati« si sono di punto in bianco trovati ad essere legalmente degli »stranieri senza permesso di soggiorno«; angleška različica pritožbe na str. 7 del, ki kaže na nerazumevanje obeh institutov, povzema: »since their permanent residence addresses and permits were revoked, the erased in the legal sense, over night became »illegal« aliens, ...«).

166. Vlada na podlagi navedenega še enkrat poudarja, da dovoljenja za prebivanje pritožniki nikoli niso imeli, ker ga niso kot državljani takrat še skupne države potrebovali; prav tako pa zaradi prenosa iz enega v drug register niso izgubili stalnega prebivališča: dejstva prebivanja na določenem kraju po naravi stvari ni mogoče spremeniti. Pritožniki so tako še vedno lahko prebivali na dotedanjem naslovu, res pa je, da je to prebivanje bilo zavedeno ne v registru stalnega prebivalstva (državljanov), pač pa v evidenci tujcev brez urejenega statusa. Jasno pa je, da niso nikakor mogli izgubiti dovoljenja za stalno prebivanje, saj jim v Republiki Sloveniji nikoli ni bilo izdano, ker zanj niso nikoli zaprosili (razen izjem, ki so zanj zaprosile bistveno po letu 1991).

167. V zvezi z navedbami posameznih pritožnikov Vlada glede Velimirja Dabetića oporeka njegovi navedbi na str. 47 pritožbe (italijansko besedilo) o tem, da mu je bil zavrnjen zahtevek za vrnitev »residenza permanente« (angleški prevod: »permission for permanent residence«, str. 40) v Sloveniji. Pritožniku Dabetiću nikakor ni bilo mogoče vrniti dovoljenja za stalno prebivanje v Sloveniji, saj takega dovoljenja nikoli ni imel, ker zanj tudi ni zaprosil. Zavedanje pritožnika o tem, da je za dovoljenje za prebivanje tujca potrebno zaprositi, je razvidno iz njegovih navedb o tem, da so mu v Italiji do leta 2002 izdajali dovoljenje za prebivanje – pri čemer je popolnoma jasno, da je zanj moral zaprositi.

168. Glede navedbe Ljubenke Ristanović, da je imela »stalno prebivališče«, kar naj bi bil vzrok za to, da ni zaprosila za državljanstvo Republike Slovenije, Vlada kot zgoraj opozarja na očitno zamenjevanje pojmov stalno prebivališča in dovoljenja za stalno prebivanje.

169. Glede Ilfana Ademija Sadika Vlada opozarja na njegovo navedbo na str. 53 italijanskega besedila pritožbe, da pritožnik živi v Nemčiji, kjer mu je bil priznan status tujca in izdano dovoljenje za začasno prebivanje. To kaže na očitno pritožnikovo angažiranost pri pridobitvi takega dovoljenja v Nemčiji, medtem ko njegove navedbe o tem, da naj bi se bil večkrat napotil na pristojno upravno enoto zaradi ureditve bivanja, po podatkih, s katerimi razpolaga Vlada, niso resnične, saj iz dopisa MNZ izhaja, da je prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD vložil šele 16.02.2005. Ker pa v postopku ni dokazal, da je državljan ene izmed držav naslednic nekdanje SFRJ, je MNZ njegovo prošnjo zavrglo, ker ni bila popolna.

170. Pritožniki na str. 10 pritožbe (italijansko besedilo) navajajo, da so z »izbriso« preko noči izgubili pravico do uveljavljanja državljanskih, političnih, ekonomskih in socialnih pravic.

171. Pritožniki navajajo, da je s prenosom njihovih podatkov iz registra stalnega prebivalstva v evidenco za tujce brez dovoljenja za bivanje prišlo do »izbrisa« več kot 18.000 ljudi, ki so preko noči izgubili pravico do uveljavljanja državljanskih, političnih, ekonomskih in socialnih pravic (str. 10 pritožbe v italijanskem jeziku). V zvezi s tem Vlada poudarja, da državljanskih pravic pritožniki v Republiki Sloveniji niso mogli izvrševati,

saj niso v roku iz ZDRS zaprosili za državljanstvo novo nastale države in zato niso postali njeni državljani. Politične pravice in svoboščine so v pravu vseh držav zagotovljene lastnim državljanom (npr. volilna pravica, pravica do vlaganja peticij in drugih pobud splošnega pomena).

172. Ni res, da bi pritožnikom ekonomske oziroma socialne pravice ne bile priznane zaradi tega, ker so bili preneseni v evidenco tujcev, pač pa iz drugih vzrokov. Tako je npr. pri pritožniku Ljubomiru Petrešu že iz navedb v pritožbi razvidno, da ni bil redno zaposlen vse od leta 1970; Jovan Jovanović ni ostal brez zaposlitve zaradi prenosa v register tujcev, pač pa zato, ker je sam prekinil delovno razmerje; Mustafa Kurić prispevkov iz svojega opravljanja samostojne dejavnosti (obrta) ni plačeval vse od leta 1988, kar tudi izhaja iz prilog k pritožbi.

173. Iz podatkov, s katerimi razpolaga Vlada, izhaja, da si Ana Mezga ni pridobila osebnega delovnega dovoljenja po prehodnih določbah Zakona o zaposlovanju tujcev, saj je razvidno, da je bila iz delovnega razmerja odjavljena prav zaradi uveljavitve tega zakona. Glede na delovno dobo, ki je razvidna iz pritožbe, bi si bila tako dovoljenje lahko pridobila. Delovno dovoljenje za tujca ni imelo zveze z dovoljenjem za prebivanje, saj so morali zanj zaprositi vsi, ki niso bili državljani Republike Slovenije.

174. Vlada mora zato še enkrat opozoriti na dejstvo, da prenos iz enega v drug register, ki ga pritožniki označujejo z »izbrisom« in ki naj bi jim preko noči odvzel pravice do uveljavljanja državljanstvih, političnih, ekonomskih in socialnih pravic, ni vzrok za položaj pritožnikov po 26.02.1992. Vzrok za njihovo situacijo je dejstvo, da si kot državljani druge države niso pridobili dovoljenja za stalno prebivanje. Tako obstaja vzročna zveza med nepridobitvijo dovoljenja za prebivanje tujca v državi in njihovo situacijo, ne pa med ravnanjem države, ki je uskladila evidence.

175. Domet 8. člena Konvencije izhaja iz najnovejše sodne prakse Sodišča. V zadevi *Sisojeva proti Latviji*, [VS], št. 60654/00 z dne 15. januarja 2007 (odstavek 91) je Sodišče navedlo, da 8. člena ni mogoče razlagati tako, da zagotavlja pravico do določenega tipa dovoljenja za prebivanje tujca. V primeru, ko domača zakonodaja predvideva več različnih tipov dovoljenj, mora Sodišče preučiti pravne in dejanske posledice izdaje točno določenega dovoljenja. Če dovoljenje imetniku dovoljuje prebivanje na območju države gostiteljice in svobodno izvrševanje pravice do njegovega ali njenega zasebnega in družinskega življenja, predstavlja podelitev takega dovoljenja v načelu zadosten ukrep za zadostitev zahtevam iz te določbe. Zgoraj navedeno seveda predpostavlja, da **tujec zaprosi** za eno od tipov dovoljenj in da ni na državi gostiteljici, da tako dovoljenje podeli na lastno iniciativo.

176. V omenjeni sodbi *Sisojeva* (odstavek 92) Sodišče v nadaljevanju navaja, da ni mogoče trditi, da je oseba žrtev dejanja, ki je začasno ali stalno brez pravnega učinka. V tej sodbi se sicer razlogovanje nanaša na nalog za izgon, ki ga ni več bilo mogoče izvršiti, v obravnavani zadevi pa je mogoče prav tako trditi, da pritožniki niso žrtve očitanih kršitev, ker prenos iz enega registra v drugega ni imel pravnega učinka, temveč je predstavljal le akt poslovanja. Pravni učinek je imelo dejstvo, da si niso pridobili dovoljenja za prebivanje.

177. Podrejeno, če bi Sodišče ocenilo, da ravnanje Republike Slovenije predstavlja kršitev pravic, ki jih daje 8. člen Konvencije, pa Vlada navaja, da je osamosvojitvena zakonodaja Republike Slovenije na področju državljanstva in statusa tujcev v skladu z drugim odstavkom 8. člena Konvencije. Vsekakor je šlo za določenost v zakonu, ki je zasledovala legitimni cilj, hkrati pa je bila tudi nujna v demokratični družbi. Zavedati se je treba, da je v letu 1991 šlo za

enkrat en zgodovinski dogodek nastanka nove države in da je zato bilo treba kot element državnosti novega subjekta mednarodnega prava vzpostaviti državljansko telo ter na drugi strani urediti status tujcev, med njimi tudi oseb, ki kot državljani drugih republik SFRJ s stalnim prebivališčem v Sloveniji niso zaprosili za državljanstvo Republike Slovenije. Seveda pa je vsak tujec dolžan urediti svoj status v državi, katere državljanske pripadnosti nima. Zahteva vsake države po ureditvi statusa tujcev, ki živijo ali prihajajo na njeno ozemlje, je vedno legitimna v smislu zagotavljanja javne varnosti.

178. Vlada ponovno navaja, da so bili prebivalci Slovenije iz drugih republik SFRJ ob osamosvojitvi Republike Slovenije na primeren način, npr. preko sredstev javnega obveščanja in preko obvestil – plakatov, ki so bili izobešeni na lokacijah organov za notranje zadeve po posameznih občinah, ponekod pa celo osebno pisno obveščeni o tem, da je potrebno bodisi zaprositi za državljanstvo novo nastale države bodisi ustrezno urediti status tujca v njej. Vlada poudarja, da kljub temu, da si večje število oseb tega statusa ni uredilo, kar je postalo razvidno ob prenosu iz enega v drugi register, tolerirala njihovo nezakonito bivanje na območju Republike Slovenije in da nikakor ni šlo za namero države, da te osebe odstrani s svojega ozemlja, kar bi sicer mogla storiti.

179. V zvezi z zahtevo po nujnosti ukrepa Vlada navaja, da je ureditev državljanstva in na drugi strani statusa tujcev nujna potreba vsake države, pri čemer pa mora biti ukrep sorazmeren glede na zasledovani legitimni cilj (sodba v zadevi *Olsson proti Švedski*, št. 10465/83, s 24. marca 1988). Cilja ni mogoče doseči z drugim manj omejujočim ukrepom, pri čemer je nujno preprečiti arbitrarne posege v konvencijske pravice. Tehtati je torej treba pravice in javni interes. V obravnavanem primeru je Republika Slovenija vsekakor imela pomembne in zadostne razloge za sprejeto zakonodajno ureditev.

180. Iz navedenega izhaja, da je torej Republika Slovenija legitimno, v skladu z zakonom in sorazmerno uredila področje državljanstva ter vstopa in bivanja tujcev. Ponovno je treba tu poudariti, da pri reševanju prošelj za pridobitev državljanstva in vlog za pridobitev dovoljenja za prebivanje tujcev Republika Slovenija ni ravnala arbitrarno, saj je enake situacije reševala na enak način, in nasprotno, različnih situacij ni reševala enako. Če naj bi razumeli navedbe pritožnikov v tem smislu, da bi jim Republika Slovenija morala avtomatično izdati dovoljenje za prebivanje, ne da bi zanj zaprosili, pa bi dejansko šlo za arbitrarno obravnavanje državljanov drugih republik napram tujcem iz tretjega odstavka 82. člena ZTUJ, saj bi se v tem primeru dovoljenje izdalo brez preverjanja izpolnjevanja zakonsko zahtevanih pogojev. Poleg tega Vlada poudarja, da je področje pridobitve dovoljenja za prebivanje tujcev *ratione materiae* izven dometa Konvencije.

181. Tako je Sodišče npr. v zadevi *Abdulaziz, Cabales in Balkandali proti Združenemu kraljestvu*, št. 9214/80; 9473/81; 9474/81, sodba z 28. maja 1985, v 67. odstavku navedlo, da se zadeva ne nanaša zgolj na družinsko življenje, pač pa je povezana tudi z imigracijskimi vprašanji, pri čemer ima vsaka država, glede na ustaljeno mednarodno pravo in v skladu s svojimi pogodbenimi obveznostmi, pravico, da nadzira vstop tujcev na svoje ozemlje.

182. V zvezi s tem Vlada opozarja še na dodatno mešanje pojmov prebivanja in državljanstva. Na str. 34 pritožbe (italijansko besedilo) pritožniki navajajo, da »so bili vsi žrtve »izbrisa« leta 1992 in niso mogli **ponovno pridobiti slovenskega državljanstva in tudi ne stalnega prebivališča**, torej vse od takrat živijo v položaju nezakonitosti in popolne pravne praznine«. Navajajo tudi (str. 34 pritožbe - italijansko besedilo), da številne osebe za

državljanstvo niso zaprosile, ker niso uspele zbrati ustreznih dokumentov, ker so bile odsotne iz Slovenije, bolne ali neobveščene.

183. Pritožniki nikakor niso mogli »ponovno« pridobiti slovenskega državljanstva«, saj ga pred letom 1991 glede na do takrat veljavno zakonodajo niso imeli. Lahko bi bili zgolj pridobili državljanstvo Republike Slovenije, če bi bili zanj zaprosili in če bi izpolnjevali zakonsko določene pogoje. Tudi ni res, da niso mogli ponovno pridobiti stalnega prebivališča, saj so stalno prebivališče imeli, to je bil kraj, kjer so dejansko takrat živeli in bili na njem do tedaj kot tudi vneseni v register stalnega prebivalstva kot državljani SFRJ.

184. V zvezi z odločbo Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003 ter njenim vplivom na spoštovanje pravice pritožnikov do zasebnega in družinskega življenja ter učinka te odločbe na njihove pravice Vlada navaja, da se omenjena odločba v 8. točki nanaša na pritožnike, ki so že pridobili dovoljenje za stalno prebivanje na podlagi ZUSDDD, ZTUJ ali ZTUJ-1, v obravnavani zadevi pa so to samo Milan Makuc, Ljubomir Petreš in Jovan Jovanović. Vlada ponovno poudarja, da naj bi sicer MNZ dopolnilne odločbe o ugotovitvi prebivanja v Republiki Sloveniji od 26.02.1992 dalje izdalo po uradni dolžnosti, vendar pa je mogoče, ker MNZ tega ni storili, vložiti tožbo zaradi molka organa (glej odstavek 145 zgoraj).

185. V zvezi s 4. točko omenjene odločbe Vlada poudarja, da je bil njen učinek, da ne velja več trimesečni rok za vložitev prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po ZUSDDD, kar pomeni, da je tako prošnjo mogoče vložiti tudi še danes. To je pomembno za tiste pritožnike, ki prošnje za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje po tem zakonu še niso vložili.

186. V zvezi s prvimi štirimi točkami odločbe Vlada navaja, kot že zgoraj, da **dejstvo, da zakonodajalec z odpravo neskladnosti ZUSDDD zamuja, ni ovira za odločanje o konkretnih zadevah** (tako Ustavno sodišče v odločbi po ustavni pritožbi v zadevi št. Up-211/04 (Ur.list RS, št. 28/2006)). Vsekakor za pritožnike to pomeni možnost, da se njihove vloge, v kolikor so jih podali, obravnavajo v duhu te odločbe Ustavnega sodišča.

B. »Ali so imeli pritožniki na razpolago učinkovito pravno sredstvo, kot ga zahteva 13. člen Konvencije, za svojo pritožbo po 8. členu Konvencije v zvezi z neizvršitvijo odločbe Ustavnega sodišča s 3. aprila 2003?« (vprašanje št. 4)

187. Vlada se pri tem odgovoru sklicuje na svoje navedbe iz odstavkov 139 in 186, da glede na odločbo Ustavnega sodišča št. Up-211/04 (Ur.list RS, št. 28/2006) **dejstvo, da zakonodajalec z odpravo neskladnosti ZUSDDD zamuja, ni ovira za odločanje o konkretni zadevi**. Mnenje Ustavnega sodišča samega je bilo, da lahko Upravno sodišče – ob upoštevanju napotkov Ustavnega sodišča iz odločbe št. U-I-246/02 – kljub nespremenjeni zakonodaji odloči o zadevi. Prava pot za pritožnike bi torej bil upravni postopek in v nadaljevanju upravni spor.

188. V zvezi z izpolnitvijo 8. točke odločbe št. U-I-246/02 pa je bila na razpolago tožba zaradi molka organa, kot je bilo tudi že navedeno zgoraj (odstavek 144 zgoraj).

C. »Ali so bili pritožniki, v nasprotju s 14. členom Konvencije v povezavi z 8. členom, zaradi svojega položaja podvrženi diskriminaciji pri uživanju svojih konvencijsko zavarovanih pravic?« (vprašanje št. 5)

189. Vlada poudarja, da se napačno povezuje položaj pritožnikov s prenosom iz registra stalnega prebivalstva namesto z dejstvom, da kot tujci niso pridobili dovoljenja za stalno prebivanje. S tem v zvezi dodatno pripominja, da so bili pritožniki glede na svoj neurejen status obravnavani enako kot vsi drugi tujci brez dovoljenja za prebivanje; še več, bili so pozitivno diskriminirani, saj Republika Slovenija napram njim ni ravnala tako kot napram drugim tujcem, torej načeloma niso bili odstranjeni iz države. Dodaten znak pozitivne diskriminacije je omenjeni sklep Vlade s 03.09.1992, ki je za državljane drugih republik naložil, naj se »upošteva, da je izpolnjen pogoj za stalno prebivanje na območju Republike Slovenije takrat, ko je imel tujec prijavljeno stalno prebivališče najmanj tri leta in tukaj dejansko živi, preden so zanj začele veljati določbe Zakona o tujcih.«

D. Ali splošna situacija pritožnikov izhaja iz »sistemskega problema« (glej *Broniowski proti Poljski*, [GC], št. 31443/96, ESČP 2004-...)?« (vprašanje št. 6)

190. Vlada odločno zagovarja stališče, da splošna situacija pritožnikov ne izvira iz »sistemskega problema«. Še enkrat poudarja, da je Republika Slovenija ob osamosvojitvi legitimno definirala osnove svojega pravnega reda, vključno z ZDRS in ZTUJ. Ponudila je državljanom drugih republik, ki so v Sloveniji živeli, sprejem v državljanstvo na novo nastale države, po drugi strani pa predpisala, da v nasprotnem primeru zanje začnejo veljati določbe ZTUJ. Stvar vsakega posameznika pa je bila, ali se bo odločil za vložitev prošnje za sprejem v državljanstvo ali pa uredil svoj položaj tujca. Ni šlo torej za napačno zastavljen sistem pridobitve dovoljenj za prebivanje, ampak za neaktivnost posameznikov, ki niso skladno z ZTUJ uredili svojega statusa tujca. V primeru *Broniowski proti Poljski* [VS], št. 31443/96, ESČP 2004-V, odstavek 189, je Sodišče ugotovilo, da je šlo za neučinkovito funkcioniranje domače zakonodaje in prakse, ki ga je povzročila neimplementacija učinkovitega mehanizma za povrnitev pravic upravičencev s področja reke Bug; v primeru *Makuc in drugi* pa je bil že prvotno zastavljeni sistem po ZDRS in ZTUJ takšen, da je upravičencem, ki so v roku zaprosili za pridobitev državljanstva ali dovoljenja za stalno prebivanje, omogočil, da to tudi pridobijo. Pri osebah, ki so bile prenesene iz enega v drugi register, pa prošnje za pridobitev državljanstva ali dovoljenja za stalno prebivanje ni bilo.

E. »Ali je prišlo do kršitve pravic pritožnikov Milana Makuca, Ljubomira Petreša, Mustafe Kurića in Jovana Jovanovića do mirnega uživanja premoženja s smislu 1. člena Protokola št. 1, v kolikor niso upravičeni do svojih prispevkov v pokojninski sklad?« (vprašanje št. 7)

191. Pritožniki v pritožbi navajajo, da so izgubili vse prispevke za socialno zavarovanje, ki so jih redno plačevali vse do datuma izbrisa, s tem pa tudi soodvisno pravico do pokojnine za oddelano delovno dobo. Zatrjujejo, da je prišlo v njihovem primeru do »zamrznitve« pokojninskih prispevkov.

192. V času domnevne kršitve, torej v februarju 1992, sta pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji urejala dva zakona, prvi zakon je bil Zakon o temeljnih

pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Ur.list SFRJ, št. 23/82), ki je na splošno urejal pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja za območje celotne nekdanje SFRJ, drugi zakon pa je bil Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur.list SRS, št. 27/83), ki je podrobneje urejal institute pokojninskega in invalidskega zavarovanja na republiški ravni. Po osamosvojitvi je v Republiki Sloveniji od dne 01.04.1992 veljal Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur.list RS, št.12/92), katerega novost je bila še uvedba prostovoljnega in dodatnega zavarovanja, temeljil pa je na sistemu obveznosti zavarovanja, na neodtujljivosti in nezastarljivosti pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki so vezane na plačilo prispevkov.

193. Sedanji sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji ureja Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Sistem tvorijo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi medgeneracijske solidarnosti, obvezno in prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi osebnih pokojninskih računov. Sistem temelji na določenih načelih. Tako načelo obveznosti zavarovanja zahteva, da se vsak, ki sklence delovno razmerje ali začne opravljati samostojno ali kakšno drugo dejavnost in pri tem dosega določen dohodek, obvezno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Načelo, da pravice izvirajo iz dela, pomeni, da je zavarovančevo delo oziroma plačilo zanj podlaga za višino prispevkov in odmero ter obseg pravic, ki iz njih izvajajo. Na pomembno mesto v sistemu obveznega zavarovanja je postavljeno tudi načelo vzajemnosti in solidarnosti, po katerem si subjekti zagotavljajo materialno in socialno varnost tako, da v skladu s svojimi možnostmi plačujejo prispevke, kasneje, ko izpolnijo pogoje, pa uveljavljajo in pridobijo pravice iz obveznega zavarovanja.

194. Pravice, ki so zagotovljene z ZPIZ-1, so neodtujljive osebne pravice in niso prenosljive na drugega. So nezastarljive in jih ni mogoče odvzeti, zmanjšati ali omejiti, razen v primerih, ko zakon to izrecno dopušča.

195. Kot je Sodišče že odločilo v primeru *Müller proti Avstriji*, pritožba št. 5849/72, pravica do starostne pokojnine ni sama po sebi zagotovljena s Konvencijo, res pa je, da plačilo prispevkov v sklad za pokojninsko in invalidsko zavarovanje lahko ustvari premoženjsko pravico, ki je varovana s 1. členom Protokola št. 1 - vendar le, kot je poudarilo Sodišče v zgornjem primeru, ob ugotovitvi, da je pritožnik izpolnil vse potrebne pogoje, ki jih postavlja za pridobitev pravice do pokojnine država s svojim notranjim pravom.

196. Pokojninsko zavarovanje v Republiki Sloveniji zajema najširši krog oseb. V prvi vrsti so obvezno zavarovani delavci, zaposleni na območju Republike Slovenije, pri čemer so izenačeni državljani in tujci, in to ne glede na to, ali so zaposleni pri domačih ali tujih delodajalcih.

197. Praviloma pridobi zavarovanec pravico iz obveznega zavarovanja z dnem, ko izpolni pogoje za pridobitev pravice. Poleg starosti je drugi najpomembnejši element, potreben za izpolnitev pogojev za pridobitev pravice do pokojnine, pokojninska doba.

198. Iz orisa sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji je razvidno, da je **pravica do pokojnine** bila in tudi še vedno je **odvisna od plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje** ter je bila in je **neodtujljiva in nezastarljiva in ni vezana ne na državljanstvo, kakor tudi ne na stalno prebivališče zavarovanca**. **Pravice iz obveznega zavarovanja ne zastarajo in jih ni mogoče odvzeti, zmanjšati ali omejiti. Tudi osebam brez državljanstva se šteje v zavarovalno dobo čas, prebit v zavarovanju.**

199. Trditve pritožnikov, da so izgubili vse prispevke za socialno zavarovanje, ki so jih redno plačevali vse do datuma izbrisa, s tem pa tudi soodvisno pravico do pokojnine za oddelano delovno dobo, so neutemeljene. Iz listinskih podatkov izhaja, da ima pritožnik Jovan Jovanovič v matični evidenci zavoda knjiženih 14 let, 11 mesecev in 1 dan pokojninske dobe (glej dokazilo B21), pritožnik Mustafa Kurić pa ima 9 let, 7 mesecev in 26 dni pokojninske dobe. Podatki o pokojninski dobi za Ljubomirja Petreša z rojstnim datumom 15.09.1940 iz matične evidence zavoda niso razvidni. Zavod sicer vodi v svoji matični evidenci dve osebi s takim imenom, vendar pa nobena od njiju nima enakega rojstnega datuma kot pritožnik. Nedvomno pa pritožnik Ljubomir Petreš, rojen 15.09.1940, na zavodu nikoli ni vložil zahteve za uveljavitev pravice do pokojnine. Prav tako iz dokumentacije, ki jo je na Sodišče vložil pritožnik oziroma jo je Vlada od Sodišča prejela, ne izhaja, da bi bil vložil takšno zahtevo. Če bi pritožnik vztrajal pri trditvi, da je tako zahtevo vložil, Vlada predlaga, naj ga Sodišče pozove k predložitvi ustreznega dokaza. V tem primeru si Vlada pridržuje pravico do odgovora.

200. Pritožnika Mustafa Kurića je zavod 14.05.2006 pozval, naj predloži dokumentacijo, iz katere bi izhajalo, da je plačeval prispevke za obdobje, ko je opravljal dejavnost kot samostojni obrtnik, torej po 05.11.1988, vendar se na poziv ni odzval. Iz ZPIZ-1 izhaja, da se v zavarovalno dobo štejejo obdobja zavarovanja, če so bili za ta obdobja plačani predpisani prispevki. Iz evidence zavoda ni razvidno, da bi Mustafa Kurić kot samostojni obrtnik plačeval prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ne drži torej njegova trditev, da je redno plačeval prispevke vse do datuma prenosa v register tujcev. Če Sodišče razpolaga z dokumentacijo, ki bi dokazovala nasprotno, si Vlada pridružuje pravico do odgovora.

201. Pritožnik Jovan Jovanovič je bil knjižen v evidenci zavoda do 01.10.1992, in sicer do 31.03.1992 kot zaposlen. Po tem, ko je prostovoljno prekinil delovno razmerje, so mu bili od 01.04.1992 do 01.10.1992 prispevki plačevani kot brezposelnemu, prijavljenem pri zavodu, kar je bila pravica vseh, ki jim je na ta način prenehalo delovno razmerje, trajala pa je v njegovem primeru enako, kot bi za primerljivega delavca, državljana Republike Slovenije. Iz navedenega sledi, da prenos v evidenco tujcev v ničemer ni vplival na njegove pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

202. Pritožniku Milanu Makucu je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Območna enota Koper na predlog osebnega zdravnika dne 20.09.2007 izdal odločbo, da se ga razvrsti v I. kategorijo invalidnosti zaradi posledic bolezni in da ima pravico do invalidske pokojnine od 03.09.2007 dalje. Iz odločbe je razvidno, da izpolnjuje pogoje starosti in pokojninske dobe za priznanje pravice do invalidske pokojnine, kar pomeni, da je zavod upošteval v pokojninsko dobo vsa leta, ko so bili Milanu Makucu plačani prispevki. Iz tega je razvidno, da nikakor ne drži trditev, da naj bi bil izgubil vse prispevke za zavarovanje (glej dokazilo B2).

203. Vlada poudarja, da ni prišlo do kršitve pravic pritožnikov iz 1. člena Protokola št. 1, saj imajo vsi pritožniki možnost uveljavljati pravico do pokojnine v Republiki Sloveniji v skladu z ZPIZ-1; do pokojnine v Republiki Sloveniji so upravičeni, če izpolnjujejo pogoje, določene s tem zakonom. Prvi pogoj za uveljavitev pravice do pokojnine pa je vložitev zahteve za uveljavitev pravice iz obveznega zavarovanja, česar pa pritožniki z izjemo Milana Makuca do danes niso storili.

IV. PRAVIČNO ZADOŠČENJE TER POVRAČILO STROŠKOV IN IZDATKOV

204. Pritožniki so predlagali Sodišču, naj Sloveniji naloži, skladno z 41. členom Konvencije, da pritožnikom plača znesek iz naslova pravičnega zadoščenja za hudo moralno in materialno škodo, ki so jo utrpeli zaradi kršitev, navedenih v predmetni pritožbi, ravno tako naj jo obsodi na plačilo izdatkov in stroškov predmetnega postopka ter vsakega drugega postopka na predlog vsakega izmed pritožnikov na nacionalni ravni, da bi poskušali popraviti kršitve; višine zahtevkov bodo kvantificirane naknadno med postopkom, kakor določa 60. člen Poslovnika Sodišča.

205. Vlada meni, da pritožnikom morebitna škoda ni nastala zaradi ravnanja Republike Slovenije, poleg tega pa je zahtevek nespacificiran in z ničemer izkazan. Tako se bo Vlada do morebitnega zahtevanega pravičnega zadoščenja in stroškov opredelila po tem, ko ji bo Sodišče v zvezi s tem predložilo v odgovor zahtevek pritožnikov.

ZAKLJUČEK

Glede na vse navedeno Vlada meni, da v pritožbeni zadevi *Makuc in drugi proti Republiki Sloveniji* ni podlage za ugotovitev kršitve zatrjevanih in v Konvenciji zajamčenih pravic, ker pritožniki pritožbe niso vložili v predpisanem šestmesečnem roku, ker v Republiki Sloveniji niso izčrpali vseh domačih pravnih sredstev, ker je pritožba očitno neutemeljena, ker Sodišče ni pristojno o pritožbi odločati *ratione materiae* in *ratione temporis*, in ker je pritožba neskladna iz razloga pomanjkanja statusa žrtve v smislu 34. člena Konvencije.

Iz vseh zgoraj navedenih razlogov Vlada predlaga Evropskemu sodišču za človekove pravice v Strasbourgu, da pritožbo v zadevi *Makuc in drugi proti Republiki Sloveniji* (pritožba št. 26828/06) v skladu s 35. členom Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in njenimi Protokoli razglasi za nesprejemljivo.

Podrejeno Vlada predlaga, da, v kolikor bi Sodišče razglasilo pritožbo za sprejemljivo, sprejme odločitev, da v predmetni zadevi ni prišlo do kršitve pravic iz Konvencije, kot jih zatrjujejo pritožniki.

Če bi Sodišče ugotovilo, da je podana kršitev pravic, Vlada predlaga, da Sodišče odloči o višini pravičnega zadoščenja v skladu s svojo sodno prakso.

Lucijan Bembič
generalni državni pravobranilec
agencije Republike Slovenije

V vednost: Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri Svetu Evrope

DODATEK – popis priloženih dokazov

B1- sklep Vlade z dne 03.09.1992

B2 – Odločba Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije, Območna enota Koper z dne 20.09.2007, s katero je bil pritožnik razvrščen v I. kategorijo invalidnosti s pravico do invalidske pokojnine od 03.09.2007 dalje, skupaj z dopisom ZPIZ

B3 – sklep MNZ z dne 10.10.2000 o ustavitvi postopka št. 0301-11/23 -XVII-328.290

B4 – sklep Upravne enote Ljubljana o ustavitvi postopka za izdajo dovoljenja za prebivanje s z dne 03.10.2006

B5 - odločba MNZ št. 213-264/2006/16 (1341-11) z dne 01.12.2006 o zavrnitvi prošnje za sprejem v državljanstvo

B6 - Sklepom Upravnega sodišča Republike Slovenije, Oddelka v Novi Gorici, št. U 37/2004-11 z dne 20.05.2005 o zavrženju tožbe

B7 - odločba MNZ št. 213-326/5 (1341-33) z dne 14.11.2005 o zavrnitvi prošnje za sprejem v državljanstvo

B8 – sklep MNZ št. 1812/07-XVII-219.461 z dne 06.12.2004 o ustavitvi postopka za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje zaradi nesodelovanja stranke v postopku

B9 - odločba MNZ št. 213-346.206 (1341-33) z dne 13.06.2006 o zavrnitvi prošnje za sprejem v državljanstvo

B10 - odločba MNZ št. 213-328.097/4 (1341-07) z dne 21.02.2006 o zavrnitvi prošnje za sprejem v državljanstvo

B11 – sklep MNZ št. 1812-04-233-0110/05 z dne 26.05.2005 o zavrženju vloge za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje

B12 – odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-60/97 z dne 15.07.1999

B13 – odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-333/96 z dne 01.07.1999

B14 – odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-211/04 z dne 2.3.2006

B15 - odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-371/03 z dne 16.6.2005

B16 - odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-419/03 z dne 23.10.2003

B17 - odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-1062/05 z dne 15.3.2007

B18 - odločba Ustavnega sodišča RS št. Up-171/95 z dne 10.12.1998

B19 - odločba Upravnega sodišča RS št. Up-60/97 z dne 31.5.2006

B20 – dopis ZPIZ z dne 18.10.2007

B21 – dopis ZPIZ z dne 8.10.2007

B22 – dopis ZPIZ z dne 29.10.2007